ÇOCUK

12 kasım 1979 • Sayı 46 • 10 Lira

Her hafta

ANSİKLOPEDİ eki armağan ediyoruz

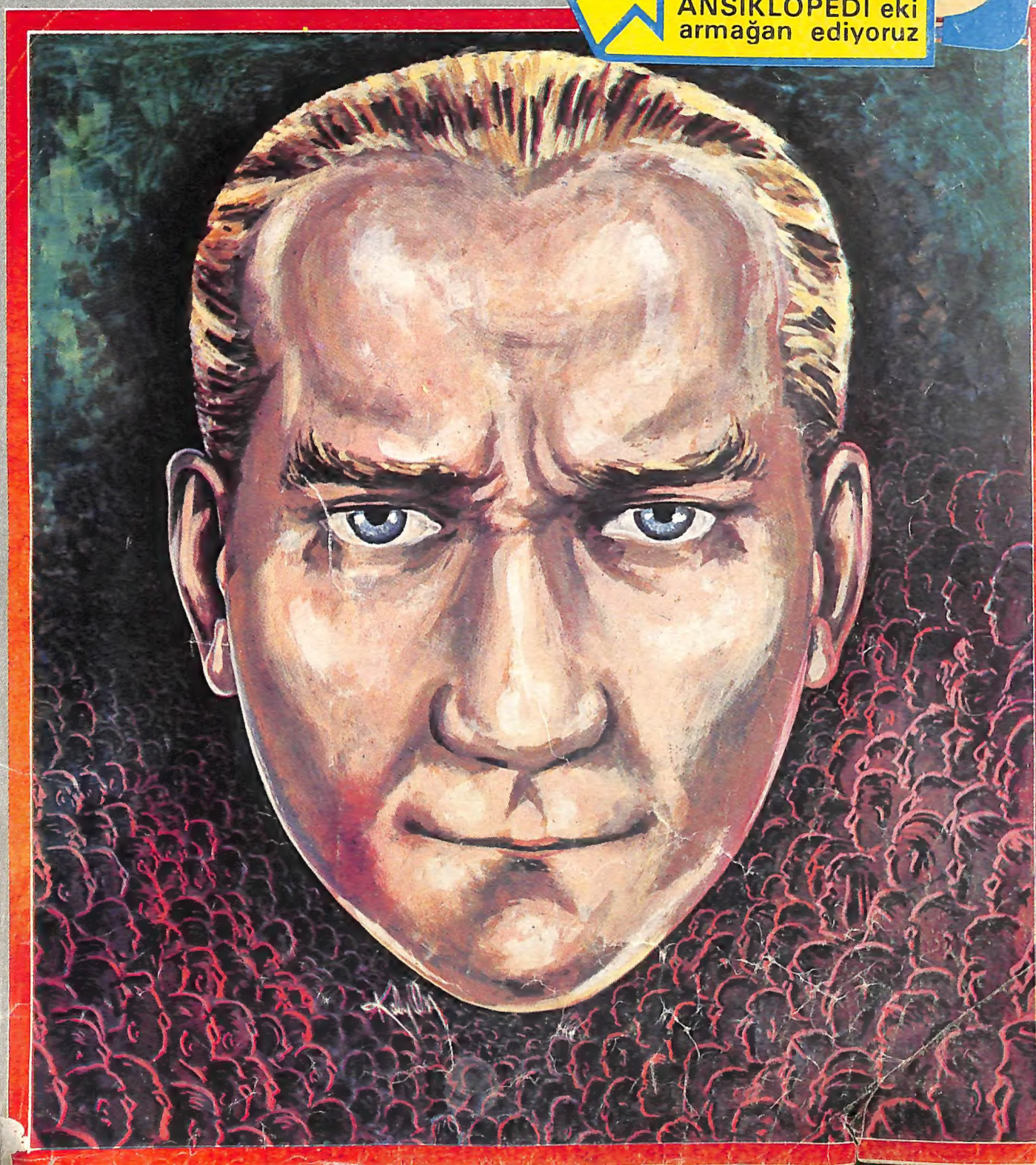

TEMEL REİS

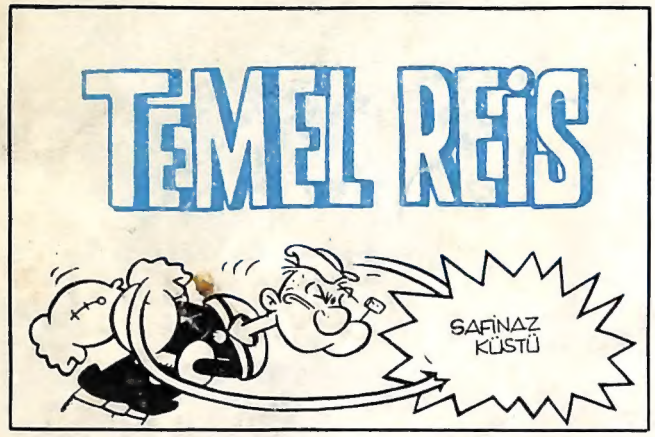

© King Features Syndicate, Inc., 1977. World rights reserved.

bizden size

OKURUN SESİ

● Dergimizi çok beğeniyorum. "Okurdan Okura" sayfasına tüm okurlar şiir gönderebilir mi? Sorumu yanıtlarsanız çok sevinirim.

ASUDE VELİOĞLU
(İstanbul)

Elbette Asude kardeş, dergimize tüm okurlar, şiir gönderebilirler... Başka ozanlardan alıntı yapmamak koşuluyla... Şiirlerinizi bekliyoruz.

● Dergimizi büyük bir ilgiyle okuyorum. Acaba Yaşar Kemal'in yapıtı "İnce Memed"in ikinci bölümünü ne zaman yayımlayacaksınız?

RIDVAN BAYRAM
(Ankara)

Dileğinizi çok kısa bir süre sonra yerinize getireceğiz sevgili okurumuz.

● Dergimizi her hafta severek okuyorum. Acaba Jules Verne'nin, "15 Yaşında Bir Kaptan" isimli romanını yayımlar mısınız?

MUSTAFA DEMİRASLAN
(Samsun)

Jules Verne'nin sözünü ettiğiniz romanı, 9 Nisan 79 tarihli derginizin 15. sayısında yayınlandı... Esenlikler dileriz.

● Dergimizi çok beğeniyoruz. Uzayla ilgili çizgi-romanlar yayımlarsanız çok sevineceğiz. Ayrıca "Pembe Panter'in yeniden yayımlanmasını dijliyoruz.

LEVENT BÜLENT MELİK
(İzmir)

HAFTANIN MEKTUBU

Derginizi çok beğeniyor ve ilgiyle okuyorum. Umarım, Pıtırcık'ın Serüvenleri'ni, orta sayfadaki çizgi-roman'ı ve Pembe Panter'i uzun süre yayımlarsınız. Saygılarımla...

HAKAN KOÇVER

ORTA sayfalarımızda yayımladığımız, "En Büyük Türk Atatürk" adlı çizgi-roman bu sayımızda sona eriyor sevgili okurlar. Böylesine değerli bir yapıtı sizlere sunma olanağını bize veren Oktay Verel'e, ve yapıtı çizgileriyle zenginleştiren İbrahim Kalyon'a bir kez daha teşekkür ederiz... Derginiz, "Milliyet Çocuk Dergisi" ileride de böyle yapıtları yayımlamayı sürdürecektir...

SELİM İleri ağabeyiniz, "Edebiyat Sevgisi" adlı dizisinde bu hafta, "Yorum Araçları"yla karşınıza geliyor. İlgiyle izlediğinize inandığımız bu diziyle, edebiyatı daha da çok seveceğinizden kuşkumuz yok...

SEVİLEN kahramanımız, "Red Kit" bu sayımızda yepyeni bir serüvenine başlıyor. "Demiryolu Savaşı" adını taşıyan bu serüvende kovboyumuzun başı çevresindekilerle yine derde giriyor. Ama ince zekâsıyla sorunların üstesinden gelmeyi de başarıyor.

Sevimli kahramanımız RED KİT

YİNE dergimizde yayımına iki hafta önce başladığımız yepyeni bir dizi var: Matematik Oyunları... Uğur Aker arkadaşımızın hazırladığı bu diziyle hem hoşça vakit geçirecek, hem de bir çoğumuz için korkulu bir düş olan, "Matematik" dersini daha çok seveceksiniz.

BU haftalık bu kadar sevgili okurlarımız. Haftaya buluşuncaya kadar hepinize iyi günler, başarılı çalışmalar dileriz.

İÇ SAYFALARDA

Uzay Çocukları / 4
Büyüklere Bakarken / 8
Halit Kıvanç Sizlerle / 9
Edebiyat Sevgisi / 10
Totoş / 12
Pıtırcık'ın Serüvenleri / 16
Kirpi Çocuk / 17
Mehmet'in Çevre Dos../ 18
Tarihte Bu Hafta / 19
Test / 52
Bizim Ali / 54
Taşkın Amca / 55
Matematik Bilmeceleri / 57
Red Kit / 59
Bilmece - Bulmaca / 62-63
Mektup Arkadaşı / 64
Yanıtlar / 64
Okurdan Okura / 65
Eğlence Sayfası / 66

Milliyet ÇOCUK DERGİSİ

Sahibi: Milliyet Gazetecilik A.Ş. adına ERCÜMENT KARACAN
Genel Yayın Müdürü: ÜLKÜ TAMER
Sorumlu Yazı İşleri Müdürü: GÜL ÖNET
Teknik Yönetmen: EDİP ALŞAR

Pazartesi günleri yayımlanır ● 12 Kasım 1979 ● 1979 / Sayı 46 ● Sıra No: 337

Milliyet Yayın A.Ş. tarafından hazırlanmış, Milliyet Ofset Tesisleri'nde basılmıştır ● *Adres:* Milliyet Çocuk Dergisi, Milliyet Yayınları, Basın Sarayı, Cağaloğlu, İstanbul ● *Abone koşulları:* 1 yıl: 455 TL / 6 ay: 227.50 TL ● Uçakla: 1 yıl: 553 TL / 6 ay: 266.50 TL ● Yabancı ülkeler için ayrıca posta ücreti eklenir ● Türkiye'de satış fiyatı: 10 TL ● Kıbrıs için satış fiyatı: 12.50 TL

UZAY ÇOCUKLARI

KİRLİ GEZEGEN

MISTIK

OH, İŞTE ADALAR .. BAŞKA ADALAR. YÜKSEKTEN BAKINCA HEPSİ GÖRÜNÜYOR. DENİZDE DOLAŞANLAR GÖREMEMİŞLER BUNLARI...

ŞU ADAYA İNİP BAKAYIM NASIL BİR YER ACABA?

İDİP ÖTEKİ ADAYA BAKACAĞIM. BAŞKA-ARI VARDIR ORADA.

HOŞ GELDİN GÜN. YENİ ADALAR BULDUN MU?..

AAA! BU ADA BİZİM ADAMIZIN EŞİ. İNSANLARI DA BİLDİĞİM ... TANIDIĞIM KİŞİLER.

YOKTUR, BAŞKALARI YOKTUR. DÜNYAMIZDAKİ TEK ADA BİZİM ADAMIZ.

BAŞKA ADA YOKMUŞ. İŞTE ŞU KARŞIDAKİ BAŞKA BİR ADA.

OLAMAZ BU DA ADAMIZIN EŞİ.

BOŞUNA UĞRAŞMA GÜN. HANGİ ADAYA GİTSEN KENDİ ADANI GÖRECEKSİN

HOŞ GELDİN GÜN.

O OLAMAZ AMA. SEN BENSİN. BU OLAMAZ. İKİZ KARDEŞİM YOK BENİM.

OLAMAZ BÖYLE ŞEY,.. OLAMAZ.

GÜN UYAN YAVRUM SABAH OLDU.

OH YENGECİĞİM. BURADA YATAĞIM - DAYIM DEMEK.

KORKULU BİR DÜŞ GÖRÜYORDUN SANIRIM.

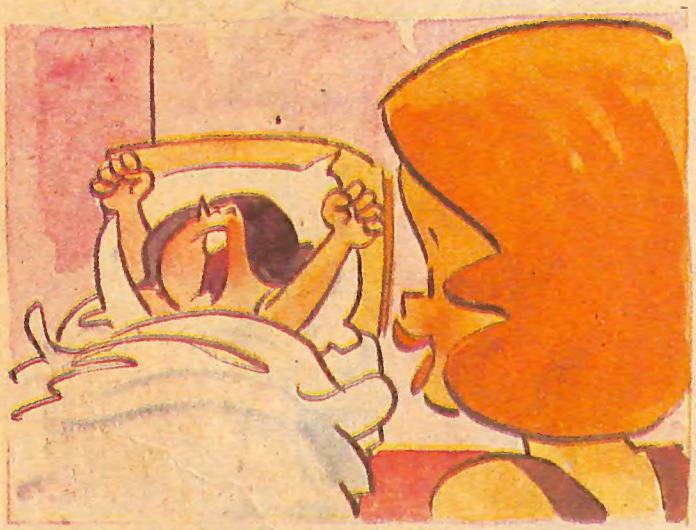

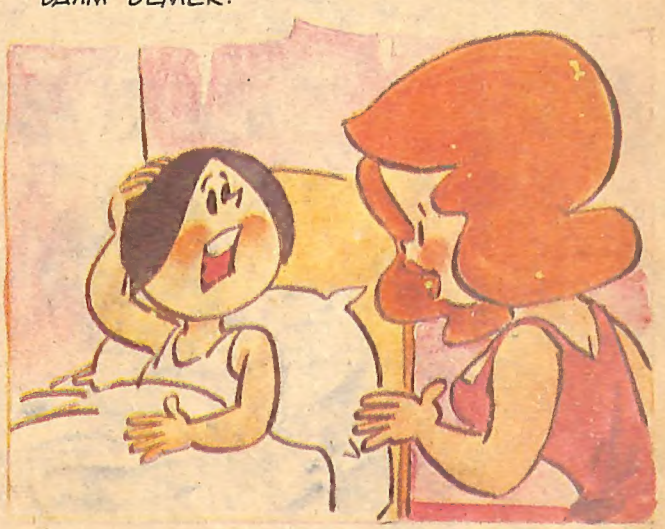

UÇUYORDUM DÜŞÜMDE.

ŞU SAÇMA DÜŞÜNCELERİ BIRAK ARTIK. KAHVALTIDAN SONRA AMCANIN KİTAPLIĞINA GİR.

DEĞİŞİK KİTAPLAR OKU. ADAMIZIN GÜZELLİKLERİNİ DÜŞÜN. BU KADAR HAYAL KURMAK İYİ DEĞİL.

GÜNEŞÇİĞİM. GÜZEL BİR KAHVALTIYLA BEDENİMİZİ BESLEDİK.

ŞİMDİ DE GÜZEL KİTAPLAR OKUYARAK BEYNİMİZİ BESLEYELİM.

ÇOCUKLAR AMCANIZ İŞİNE GİTTİ. BEN DE ALIŞ VERİŞE ÇIKIYORUM. HAYDİ HOŞÇA KALIN.

GÜLE GÜLE.. SİZ DE HOŞÇA KALIN.

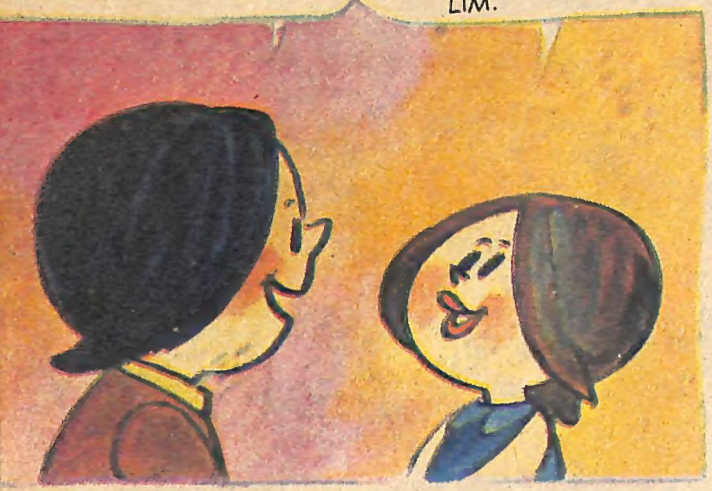

BAK BU KİTAP UÇAN SÜPÜRGEYİ ANLATIYOR.

ÇADIRLAR PERİLER, UÇAN SÜPÜRGELER. BUNLAR HEP İNSANLARIN UÇMA İSTEĞİNİ YANSITIYOR.

GELİŞMEMİŞ TEKNİKLERİYLE BU OLANAĞI SAĞLAYAMADIKLARI İÇİN. HAYALLERİNDE, DÜŞLERİNDE UÇMUŞLAR. UÇAN CANLILARI DÜŞÜNEREK AVUNMAK İSTEMİŞLER.

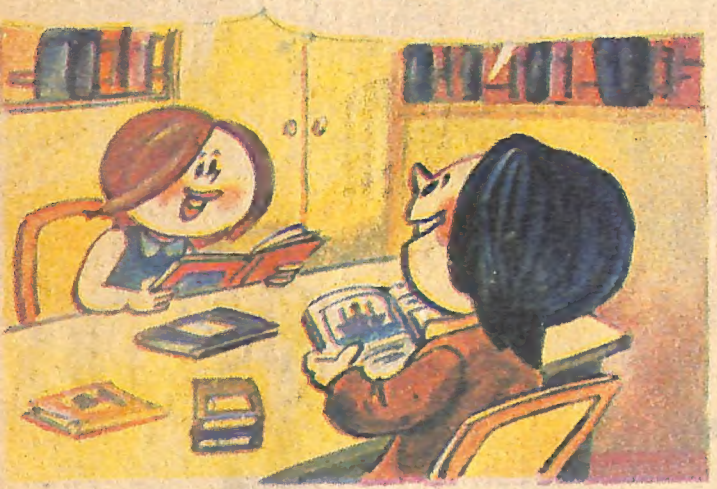

BU GÜN SAÇMA GİBİ GELEN DÜŞÜNCELER, BİLİM ADAMLARININ ÇALIŞMALARIYLA İLERDE GERÇEKLEŞEBİLİR. İŞTE BİZE DÜZMECE GİBİ GELEN MASALLAR BU İSTEKLERDEN KAYNAKLANDIĞI İÇİN ONLARI SEVİYORUM.

HIH... SÜPÜRGE UÇAR MIYMIŞ HİÇ?

UÇAR ELBET. AMA BÜYÜCÜLÜKLE ELBET DEĞİL. UÇAN BİR MAKİNE YARA BİLİRSEK ONUN TAŞIYABİLECEĞİ HER ŞEY UÇAR.

ÖF! BU ARSIZ SİNEK TE UÇUYOR. AMA TEDİRGİN EDİYOR İNSANI

ADAMIZDA ÇOK AZ SİNEK VARDIR. NERE - DEN GİRDİ BU BURAYA!

GÖRÜYORSUN YA GÜN AĞABEY UÇAN CANLILAR RAHAT VERMİYOR İNSANA.

HİÇ TE DEĞİL. KUŞLAR, KELEBEKLER DE UÇAR - LAR. ÜF GİT BAŞIMDAN ARSIZ SİNEK.

ŞİMDİ SANA GÖSTERECE - ĞİM, DÜNYANIN KAÇ BUCAK OLDUĞUNU.

DİKKAT ET.. GÜN AĞABEY.

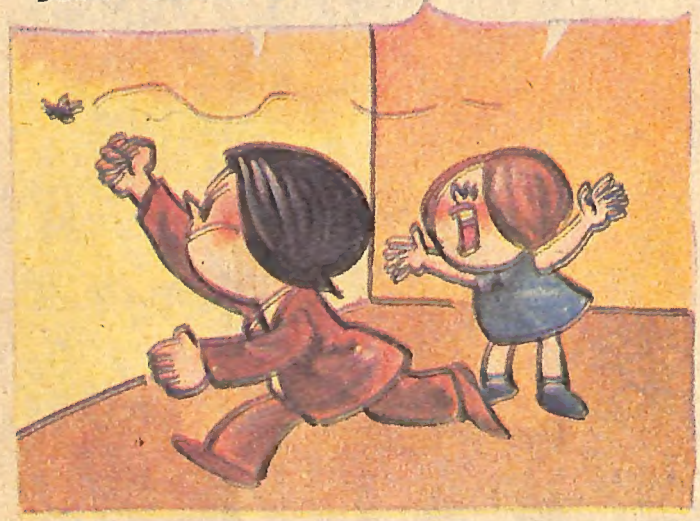

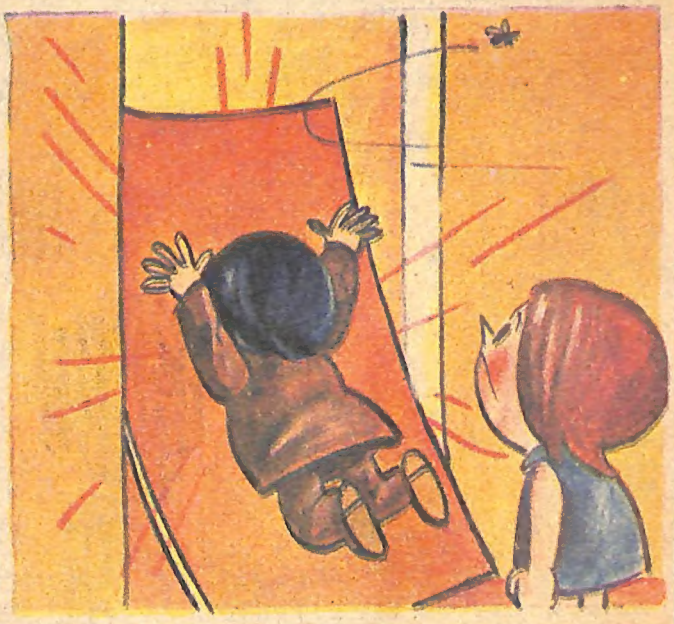

AAA!.. BURADA BİR ODA VAR!

EVET, HEM DE KİTAP DOLU.

GEL BAKALIM ŞUNLARA.

YA AMCAM KIZARSA?

DEVAM EDECEK

halit kıvanç
SİZLERLE

OKUYALIM TARTIŞALIM...

OKUMA — YAZMA öğrenmek için başvurulan kılavuz kitabın adı "Yazma Kitabı" değildir de, "Okuma Kitabı"dır. Uzun yıllar eğitim görmüş, bilgili, kültürlü birinden söz ederken "Yazmış kişi" denmez de, "Okumuş kişi" denir. Yanlış anlaşılmasın!. Bu ve benzeri sözlerle, okumanın yazmadan daha önemli, ya da yazmanın okuma yanında önemsiz olduğunu ileri sürüyor değilim. Aslında, Okuma—Yazma, birbirinden ayrılmayan ikiz kardeştir. Bu haftaki yazıda, "okuma" konusunu ele alacağım için, söze oradan girdim.

Ansiklopediler, sözcükler "okuma" deyimini şöyle tanımlar: "Harfleri tanıyarak, bunların bağlı bulunduğu dil birimlerini yazıda ayırt edebilmek.." Biraz daha açıklanırsa... "Okuma, harfleri tanıyarak, onların bağlı olduğu dil birimleriyle, yazılı bir metnin içeriğini öğrenmektir" de denebilir. Bu geniş tanımlama, daha çok "kitap okuma"yı içerir.

Umarım, televizyonda yayınlanan, "Okuyalım — Tartışalım" programını izliyorsunuz. Yayınlandığı kuşak bakımından bir çocuk programı ise de, gerçekte herkesin izlemesinde yarar olan bir program bu.. Okur - yazar oranının hiç de yüksek olmadığı ülkemizde, okumanın, hele kitap okumanın temel ilkelerinin yayılması gerekiyor. Benim seyrettiğim ve sadece seyretmekle kalmayıp havasına da girdiğim programda, yazar arkadaşlarımızdan Adnan Özyalçıner'in "Garip nasıl okuyacak" kitabı ele alınmıştı. Yazar, kitabını özetledi. Etrafını çeviren küçükler de, yönetici öğretmen Saadet Timur Uluçgür'le birlikte, kitabı tartıştılar. Yazarı da katıldı bu tartışmaya.. Çocuklar kafasını kurcalayan, kitabı okurken çözemedikleri soruları doğrudan doğruya kitabın yazarına sordular. Arada kendi verdikleri yanıtları da yazara bildirdiler.

Bilmem, bu programı izleyenleriniz aynı tartışmaya katıldı mı? Ekran karşısında, kendi kendine böylesi tartışmalara katılmak, hem yararlı, hem eğlencelidir. Bu, televizyonda bir yarışma izlerken, sorulan soruları yarışmacıdan önce yanıtlama çabasına benzer. Bir kitabı nasıl okumak gerektiği konusunda iyi fikir veren bu TV programından aldığımız esinle, daha geniş anlamda kitap okuma bahsine eğilelim.

Herşeyden önce elinize bir kitap aldığınızda, tüm varlığınızla o kitaba gömülmelisiniz. Gözleriniz kitabın satırları arasında dolaşırken, kafanız da, başka şeylerden arınmış, sıyrılmış olmalı.. İnsan bir kitabı tam anlamıyla okuyorsa etrafındaki büyük gürültüleri duymaz bile..

*

ÜNLÜ düşünürün biri, kitap okuyormuş. Kapı açılmış, bir dostu girmiş:

— Oooo, demiş, yalnızsın.

Ünlü düşünür kaşlarını kaldırmış:

— Hayır dostum.. Yalnız değildim. Kitabımla başbaşaydım. Ama sen içeri girip de beni kitabımdan uzaklaştırdığında odada yalnız olduğumu farkettim.

*

BİR KİTABI okumaya başlamadan önce, o kitabın yazarını öğrenmek, kitabı daha iyi anlamaya, hâttâ sevmeye yardımcı olur. Ya da kitabı eleştirmeye.. Çoğu kez, kitapların ön yahut arka kapaklarında, ya da kapak içlerinde yazarın kimliği kısaca özetlenir. Kitapta yazmıyorsa, ansiklopedi ve benzeri kaynak kitaplara başvurularak, kitabın yazarı öğrenilebilir. Elbette yazarını bilmediğiniz kitabı okumayın, demek istemiyorum. Ama yazarı tanımanın, kitabın amacını daha iyi anlamakta yardımcı olacağı inancını aşılamak istiyorum.

Kitabın hangi tarihte yazılmış ve basılmış olduğu da önemlidir. Belki kitabın yazıldığı günlerin koşulları, size bazı fikirler verebilir.

Eğer bir kitapta çok ad geçiyorsa, yazar, fazla sayıda kişi kullanmışsa, başlangıçta ufak bir not kâğıdı kullanma yolu seçilebilir. Bu kâğıda, adlar ve birbiriyle ilişkisi not edilir. Böylece, o adların her geçişinde "Kimdi?" diye sayfaları geriye doğru çevirmek zahmetinden kurtulunur. Tabii bu dediğim, çok sayıda isimli, çok sayıda kahramanı olan kitaplar için geçerli..

Kitabı okurken, zaman zaman durup düşünmelisiniz. Yazar ne demek istiyor? Vermek istediği bildiri ne ? Kitaptaki kahramanlar, doğru mu hareket ediyor? Kitap hayal ürünü mü baştan sona? Yoksa, gerçek yaşamda da bu biçim olaylara rastlanır mı? Bu ve benzeri sorular sormak, karşılıklarını aramak, sonra yeniden okumaya devam etmek, kitabı daha iyi anlamayı sağlar. Bunları sorarken ille de eleştirmeye çalışmayın!. Hem kendi kendinize sorabilir, hem de kitabı beğenebilirsiniz. İkisi birbirine engel değildir.

Bir kitabı anlamanın, tadına varmanın gerçek yolu, o kitabı sadece gözlerinizle okumaktan geçmez. Gözlerinizin yanında kafanızla, beyninizle, yüreğinizle, gönlünüzle, mantığınızla, duygularınızla, bilgilerinizle okuduğunuz ölçüde daha iyi anlarsınız o kitabı.. Daha çok benimsersiniz. Ya da beğenmezsiniz. Ama eleştirileriniz daha sağlıklı olur. Çünkü, kitaba derinliğine girmişsiniz demektir.

Haftaya buluşuncaya dek, hoşça kalın.

edebiyat sevgisi

selim ileri

YORUM ARAÇLARI

MODERN şiire büyük olanaklar sağlamış olan ünlü İngiliz şairi T.S. Eliot, "Şiirin Toplumsal Görevi" adlı uzun bir yazısında şunları da belirtiyor:

"Şiirin toplumsal görevinin ne olduğunu bulmaya çalışacaksak, her yerde, her zaman ve her dilde onun işlevini nasıl gerçekleştirdiğini bulmalıyız. Bir şiirle oluşan çeşitli işlevleri, belli şairlerin yerine getirdiği ya da yerine getirmeye çalıştığı çeşitli görevleri ele almaktan kaçınmalıyız. Şiire yeni bir görev yüklemekten de kaçınmalıyız; tüm iyi şiirin her zaman için gerçekleştirmiş olduğunun dışında bir şey olmadığı sürece, 'şiirin yapması gereken budur' dememeliyiz. Onun için, seçkinliğini ölçebilecek en belirgin sınama yoluna izleyelim. Her şeyden önce, şiirden tat almamız gerekir. Biri çıkar da, 'Ne biçim tat alma?' diye sorarsa, ancak 'iyi şiirin verebileceği tat' diye yanıtlayabilirim onu; sonra 'Kimler tat almalıdır ondan?' derse, onu da ancak 'şiiri değerlendirebilenler' diyerek yanıtlayabilirim. Çünkü bunun dışında verilecek her yanıt bizi hemen estetik üzerinde derinlemesine düşüncelere sürükleyecektir, bu konuda konuşmaya ne yetkim var ne de ilgi duyuyorum. Tabii şiiri, şiir olarak tadına varmadan, başka nedenlerle okuyanlar da vardır. Bir şairi yaşadığı tarihsel dönemi daha iyi anlayabilmek için okuyabilirsiniz; ama kendi zamanında birkaç kişinin bile severek okuduğu bir şair değilse, araştırmanıza değmez. Geçmişteki kötü şairleri bile okumaya kalksanız, bunu herhalde neden iyi şair sayıldıklarını anlamak için yaparsınız. Yazarından başka kimsenin tat almadığı bir şiirin hiçbir toplumsal işlevi olmayacağı açıktır." (Nur Deriş çevirisi.)

T.S. Eliot sözkonusu yazısını büyükler için yazmış. Dahası, büyüklerin de şiir üzerine kafa yoranları için yazmış. Ama bizler de, haftalardır şiir türü için yorulduğumuza göre, T.S. Eliot'ın sözlerinden kendimize, bilgi dağarcığımıza göre "bir şeyler" kapabiliriz.

Sanatçı, şiirin toplumsal görevini irdelerken, bir şiirin her şeyden önce "paylaşılır" olması gerektiğini söylüyor. Yazar salt kendisi için yazmıyor şiirini, öyküsünü, romanını. Bu metinleri başkaları da okuyacak elbet; edebiyat, başkalarına ses yöneltmek amacını güder öncelikle. Paylaşmak dürtüsü, edebiyat yazarını harekete geçirir. T.S' Eliot da şiirin paylaşılmaması diye bir görüşe yüz vermiyor.

Öte yandan bu paylaşma edimi nasıl gerçekleşmektedir? Yukarıdaki alıntıdan kavrayabileceğimiz gibi; paylaşacak olan kişinin, yani okurun sanat yapıtıyla azçok yakınlık kurmuş olması gerekmektedir. Kafamızda, duyuş ve düşünüşümüzde "iyi şiir" diye bir kavram belirmeden, şiirin iyisini seçmemize olanak yoktur. İyi şiir kavramını edinebilmenin, hemen hemen tek yolu da, çok sayıda şiir okumaktan geçer.

Ancak çok sayıda şiiri ne amaçla okuduğumuza da bakar bu. Örnekse, bir şair, yaşadığı dönem için de, bugün için de iyi sayılmayacak şiirler yazmış olabilir ve bu iyi yazılmamış şiirlerde kendi döneminin tarihine ışık tutmuştur... O şairi okurken, yalnızca tarihsel bilgilerle yetiniriz; şiirin, şiirsel değeri üzerinde pek düşünmeyiz. Ne ki, iyi şiir kavramını edinebilmemiz için, bir şiiri okurken ilk önce o şiirin şiirsel değerlerini algılamamız gerekecektir. Kısacası, iyi şiiri kavramak uğruna yapacağımız iş, şiir okurken salt şiirin değerlerini düşünmek olmalıdır.

Yazınsal bilgilerimiz geliştikçe, okuduğumuz, irdelediğimiz edebiyat ürünleri çoğalarak belli bir birikim sağladıkça, iyi yapıtla kötü yapıtı birbirinden daha duru biçimde ayırt edebiliriz. Beğenimizin değiştiğini fark ederiz sık sık. Dün beğendiğimiz bir şiir, bugün bize yavan gelebilir. Dünkü tatları bulamayız artık o şiirde. Doğal karşılamalıyız bunu. Çünkü, dünle bugün arasında başka, yeni şiirler okumuşuzdur. Böylelikle şiir dağarcığımız derinleşmiş, yeni şiirlerle değişik enginlere açılmışızdır. Usul usul gelişir durur beğenimiz.

Hoş, kimi yazınsal yapıtlar vardır ki, onları eski bir aşk gibi, yıllar yılı belleğimizde barındırırız. Bu yapıtların bizim için ölümsüz değerler taşıdığı ortadadır işte.

Estetik, güzelin ne olup ne olmadığını araştıran bir bilim dalıdır. T.S. Eliot, şiirden şiiri değerlendirebilenlerin tat alacağını söylüyor. Bunun dışındaki yanıtları da, estetik sorunları arasında sayıyor. Bir bakıma çok haklı. Şiirden ya da daha geniş alanda, sanattan aldığımız tatların neden'ini, niçin'ini estetik bilimi değerlendirir, araştırır. Bizim bu sorun üzerinde çok derin bilgilerimiz olmayabilir; ama yine de güzeli ayırt edebilecek bir sezgiye sahip olmuşuzdur... İşte, yazınsal bilgilerimizin gelişmesinin ve bunun sağladığı birikimin bir sonucudur güzel sezgisi.

Çoğu kez, bir şiiri yorumlarken, "güzel sezgisi" çalışmaya, işlemeye koyulur. Onun ardı sıra gideriz. Güzeli çağında, çağıyla kavramak da gerekebilir kimi zaman. Bu yüzden sanat yapıtını toplumsal, tarihsel ve ekonomik köklerine ayrıştırmak gerekir.

Homeros, "İlyada" ve "Odysseia" adlı büyük, görkemli destanlarını söylerken nasıl bir ortamda yaşıyordu? Bu soruyu yanıtlamadan, andığımız destanların güzelliklerine varmamıza olanak yoktur. Hem, bu soruyu yanıtlamazsak, o destanlardan çıkaracağımız yorumlar da pek abuksabuk olabilir.

Homeros'un yaşadığı dönemde, toplumlar yeni yeni yerleşiyordu toprağa. Krallıkların sayısı pek çoktu. Krallar arasında da toprak ele geçirebilmek için ikide birde savaş çıkıyordu. Kahramanlık, savaşlarda gösterilen yiğitliğe göre değerlendiriliyordu. Homeros da böylesi savaşlardan söz açan, kendinden önceki dinsel inançları, töreleri de barındıran, gününe göre yorumlayan destanlar söyledi. Onun söylediklerini, başka şairler, yıllar yılı, kendi günlerinin koşullarına uydurarak, az buçuk değiştirerek yinelediler.

Bu ozanlara "Homerosoğulları" adı veriliyordu. Ama o günlerde, henüz kâğıda aktarılmamıştı Homeros'un destanları; belleklerde yaşıyordu.

Ama yine yıllar ve yıllar geçti; toplumsal yaşam değişti, tecimin canlanmasıyla insanlar daha değişik yaşamaya başladılar. Bu yaşamada insanın kendi bireyi öne çıktı. Öyle eskisi gibi toplu şiir törenlerinden hoşlanılmıyordu... Apayrı kişilikler geliştiriyordu insanlar. Bu yüzden de şiiri başkalarının söyleminden dinlemek yerine, bir başlarınayken okumayı istiyorlardı. İşte o zaman Homerosoğulları'nın ezberi, kâğıda geçti.

Şu özetin özeti serüven bile, bize, şiirin hangi toplumsal, tarihsel, ekonomik köklere bağlı bulunduğunu göstermeye yeter. Bunları bilmeksizin, edebiyat yapıtını sağlam biçimde yorumlamamız çok güçtür. Gelgelelim yorumun bütünüyle bilgiyedayandığını da söylemek yanlıştır.

Yorum, güzel sezgisinden, bilgiden geçiyor kuşkusuz; bunların yanı sıra, kendi algılayışımızdan, yaratıcı duyarlığımızdan da çok şey kazanıyor. Yoruman başlıca araçlarından biri de, kendi özgün değerlendirişimiz.

Modern şiir, her şeyden önce "yazılı bir sanattır." Şair, günlük konuşma dilinden ne denli yararlanırsa yararlansın, şiirinde özel bir yapı kurar. Oysa eski çağların şiirinde dil, söyleyiş özel bir yapıyı gereksinmez. İnsanların ortak çabalarına uyum sağlamak için gelişmiş olan şiir, yine insanların ortak dilini, gündelik konuşma dilini yeğlemiştir. Eski çağların ozanlarının, öteki insanlardan en önemli farkı, gündelik konuşma dilini daha akışkan biçimde kullanabilmiş olmalarıdır. Böylelikle, zaman içinde, şiir dili ortaya çıkmıştır. Bugünün şairi ise, apayrı bir kişiliğin sesini söyler. Bu, şairin kendi sesidir. Buna "bireyselleşme" adını veriyoruz.

Tıpkı şairin kendi bireyinden esinlenerek şiir yazması gibi; biz de, kendi bireyimizden yola çıkarak yorumlarız şiiri. Kendi gereksinimlerimiz, düşlerimiz, özlemlerimiz ışık tutar bize.

Edebiyat, matematik gibi kesinlikler üzerine kurulu bir bilim dalı değil. Kesinlikleri yok edebiyatın. Ortak görüşler, ortak yargılar, yazış ve yaratış konusunda ortak uygulayım özellikleri var ama, hiçbiri kesin değil. Bir yazar çıkıp, bütün ortak özellikleri yerle bir edebilir; üstelik yapıtı da çok güzel olabilir. Bu yüzden yorumlarımız da değişkenlik taşıyacaktır. Yorum araçlarımız da, çoğu kez, bizim değişerek gelişmemize bağlı olarak değişecektir.

Modern şiiri tek başına yazıyor şair, değil mi? Bakın, bu sorunda bile bir kesinlik yok. Değerli iki şairimizin birlikte yazdıkları bir şiiri, köşemizde bulacaksınız bu hafta. "Kuş ve Bulut"u ben kendime göre yorumlayabilirim. Yorum araçlarımın neler olduğunu da açıklayabilirim sizlere. Ama başka bir yolu denesek: sizler yazsanız bana...

Bir oyun olsun bu. "Kuş ve Bulut"u yoramlayın, bu yorumu gerçekleştirirken nelerden yola çıktığınızı da açıklayın. Gelen yanıtlar arasından en güzel üç tanesini seçeyim ben de. (Tabii bu seçim, benim kendi değerlendirişim olacak. Başka biri, başka seçimlerde de bulunabilir. Bu yüzden sakın darılmayalım birbirimize!)

En güzel üç yanıtı bu sayfada yayımlayacağım. O üç arkadaşımıza da birer kitap armağan etmek istiyorum. Adlarınızı, okumakta olduğunuz okulu, yaşlarınızı ve adreslerinizi yazmayı sakın unutmayın. Benim adresim ise şöyle: Selim İleri / Milliyet Çocuk Dergisi, Milliyet Yayınları, Basın Sarayı, Cağaloğlu – İstanbul.

Yanıtlarınızı en geç on beş gün içinde gönderin bana. Ama ille yanıt yazacağım diye, derslerinizi savsalamayın. Boş zamanlarınızı değerlendirmekten başka bir ereği yok bu oyunun...

KUŞ VE BULUT

Kuşçu amca!
Bizim kuşumuz da var,
Ağacımız da.
Sen bize bulut ver sade
Yüz paralık.

Oktay Rifat – Orhan Veli

Dağarcık

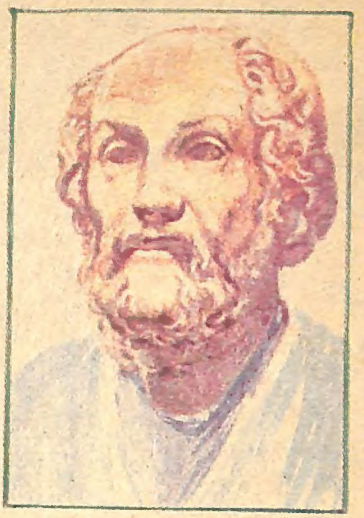

HOMEROS (Homer)

Eski Yunan'lı büyük bir destan şairidir. İsa'dan önce, VIII. yüzyılda yaşamıştır. Doğum ve ölüm tarihleri bellisizdir. İzmir, Sakız, Argos, Atina, Salamis gibi çeşitli yerlerde doğduğunu ileri sürerler.

Homeros, Mısır, İtalya ve Akdeniz adalarını gezerek, destanları için bilgi toplamıştır. Ancak yolculukları sırasında kör olmuştur. İzmir'e dönmüş ve yaşamını kör bir ozan olarak Anadolu'da gezerek sürdürmüştür.

Homeros, "İlyada" adlı destanında Troya savaşının kimi olaylarını şiire dökmüştür. Bu destan "Akhilleus'un orduların yöneticisi Agamemnon'a karşı öfkesi ve savaştan çekilmesiyle başlar; Akhilleus'un savaşa dönmesi, Hektor'u öldürüp Troya şehrinin çevresinde sürüklemesi, sonra da ölüsünü babası Priamos'a geri vermesiyle biter."

"Odysseia" ise Odysseus adlı bir kişinin, Troya savaşından sonra yurdu İthake'ye (Yunanistan'da bir ada) dönüş yolculuğunu anlatır. Homeros, bu destanında çağımız edebiyatına yakın bir anlatımı da yeğlemiştir. Olaylar içiçe birbirine bağlanır, kimi zaman geçmişteki bir olaya dönülür, kimi zaman da gelecekte olacak bir şeyden söz açılır.

Her iki destan da Yunanca asıllarından, A. Kadir ve Azra Erhat'ın yetkin çevirileriyle dilimize kazandırılmıştır.

totoş

YİNE AÇLIĞA KARŞI SAVAŞ KAMPANYAN İÇİN Mİ? ARTIK ÇOK OLUYORSUN.
SIKI DUR. ARTIK ÖDEMEK ZORUNLUYMUŞ.

ZORUNLU MU? ZORUNLU BARIŞ OLUR MUYMUŞ HİÇ?
İNANMIYOR MUSUN ÇİLLİ?

POLİS BEY! ÖDEMEK İSTEMEYEN BİRİ DAHA VAR.

KULÜBEMİZİ BİR SÜRELİK DOSTLARIMIZA VERMEMİZİ ÖNERİYORUM. SERVETLERİNİ BULANA KADAR. BOŞ ARSANIN GİRİŞİNİ DE KAPATMALIYIZ.
SAĞOLUN ÇOCUKLAR. ÇOK İYİSİNİZ.
TAHTA PERDE HAYDUTLARI KORKUTUR MU SANIYORSUN?

HAYDİ BİRAZ DAHA ÇABUK!
VALLA BU EN İYİSİYDİ!
AYNI KANIDAYIM ÇİLLİ!

TAHTA PERDENİN ÜSTÜNDEN BİR ELEKTRİK TELİ GEÇİRECEĞİZ. ELEKTRİK BİR KAÇ KEZ ÇARPTIKTAN SONRA ÜSTELEMEZLER.

NE YAZIK Kİ SİZE YARDIM EDEMEYECEĞİZ, ÇÜNKÜ OKULA GİDİYORUZ.
DEDİĞİN GİBİ, NE YAZIK Kİ...
MERAK ETMEYİN, BU İŞİ HALLEDERİZ BİZ.

BU SALAKLAR TAHTA PERDEDEN ATLAMAYA ÇALIŞACAĞIMI MI SANIYORLAR? DAHA KOLAYI VAR.

BEKLEMEK, SERVETLERİNİ BULDUKLARINDA ONLARI KARANLIK BİR KÖŞEDE SIKIŞTIRMAK. YAKINDA ÇOK YORULMADAN ZENGİN OLACAĞIZ.

SELÂM PATRON. HASTANEDEN KAÇABİLDİM SONUNDA. GİYSİLERİNİZİ GİYİP ÇIKTIM.
SENİ İZLEYEN YOK UMARIM?

İZLEYEN Mİ? KİM İZLESİN PATRON?
BEEEN... İĞNE SAATİ!

totoş

HAYIR!

AMA İĞNE SAATİ!

KUKU PATRON! HAPİSTEN KAÇTIM!

İZLEYEN YOK YA.

BOU DOBO

CANIM FARKINA VARMAZ MIYDIM?

DOBOBOUMB BOUMB BODOBOU

ELBEH! LÜTFEN GİT BÜTÜN BUNLARI ÇIKARDIĞIN YERE GÖTÜR.

PEKİ PATRON.

BODOUM BODOB

ERTESİ GÜN...

UM UO

AMMA GEÇ YATMIŞIZ DÜN AKŞAM.

İŞLER İLERLİYOR MU ACABA?

KARARLAŞTIRDIĞIMIZ GİBİ İKİ TAHTA ARASINDAKİ ZİLE İKİ KERE BASIYORUM. ZİLİ KULÜBEDE DE MAHZENDE DE DUYUYORLAR.

ELEKTRİK TELİ HİÇ GÖRÜNMÜYOR.

AZ SONRA...

KİMSE GELİP AÇMIYOR.

ÇIKMIŞ OLMALILAR. AKIM VAR. GİRMEMİZE OLANAK YOK.

AMAN NE GÜZEL. KENDİ BOŞ ARSAMIZA GİREMİYORUZ ARTIK.

BEN SANA BİR ŞEY SÖYLEYEYİM Mİ TOTOŞ? BU YAŞLILAR, BİZİ BURDAN KAÇIRTMAK İSTEYEN HAYDUTLARIN SUÇ ORTAKLARI. BAŞARDILAR DA.

SÖYLEDİĞİ ÇOK APTALCA BİR ŞEY DEĞİL...

HEM DE ÇOK AKILLICA BİR ŞEY.

totoş

BEN HER ŞEYİ GİDİP POLİSE ANLATMAMIZI ÖNERİYORUM.
NE DİYORSUN SEN? ANLATMAYI DENEDİK AMA..
BANA DEĞİL.

HER ŞEYİ SÖYLE TOTOŞ.
PEKİ, SİZE HER ŞEYİ SÖYLÜYORUM.
BU HİKÂYE GERÇEKTEN KARIŞIK TOTOŞ. HER ŞEYİ ANLAT.
PEKİ, SİZE HER ŞEYİ SÖYLÜYORUM.

GÖRDÜNÜZ MÜ? TEPKİM HİÇ DE SANDIĞINIZ GİBİ KORKUNÇ OLMADI. HA.. HA.. HA...

BANA HER ZAMAN "HER ŞEY" SÖYLENEBİLİR. ALINMAM. İNSANLAR NEDEN "HER ŞEYDEN" ALINSIN CANIM. AMMA DA APTAL ŞU ÇOCUKLAR.

SELÂM ÇOCUKLAR. DERTLİ GÖRÜNÜYORSUNUZ?
ŞAPKALI ADAM..
HAYDUTLARIN SİZİ KAÇIRDIĞINI SANIYORDUK...

POLİS OLDUĞUMU SÖYLEYİP ELLERİNDEN KURTULMAYI BAŞARDIM.
ASLINDA BU ADAMLARIN HİÇ NÜKTELERİ YOKTU.
BİZ ARTIK ARSAMIZA GİREMİYORUZ.

ANAHTARI MI YİTİRDİNİZ? BENİM YANIMDA HEP BİR TOMAR ANAHTAR BULUNUR.
NEGARİP ADAM BU DA...

İŞTE OLDU..
GİDİP BİR MAHZENE BAKAYIM. ARTIK GÜVENİMİ BİRAZ YİTİRDİM...

PATRON BANA GİYSİLERİMİ VERİN.
HEMŞİRE BENİ SEN, SANIP, İĞNELERİ BANA YAPSIN DİYE Mİ?

HA..HA..HA.. BU İĞNE MESELESİNİ BÜTÜNÜYLE UNUTMUŞTUM PATRON.
UMARIM HEMŞİREN DE UNUTMUŞTUR.

KİMSE YOK.

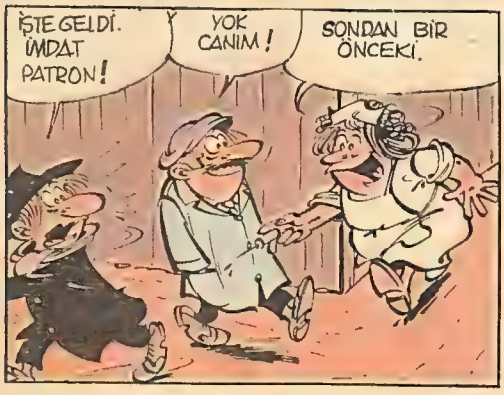

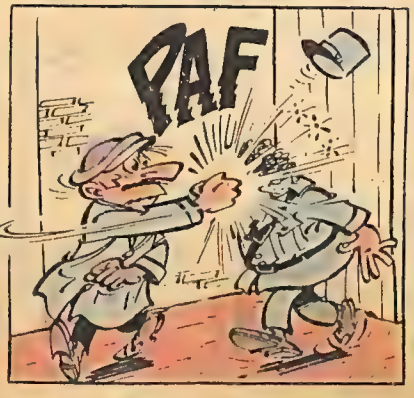

DEVAM EDECEK

PITIRCIK'IN SERÜVENLERİ

Yazan: GOSCINNY-Türkçesi: VİVET KANETTİ-Resimler: SEMPE

YENİ KİTAPÇI DÜKKANI

OKULUN yakınında, eski temizleyici dükkânının yerine bir kitapçı dükkanı açıldı, okul çıkışı arkadaşlarla bakmaya gittik.

Kitapçı dükkânının vitrini çok kıyak, bir sürü dergi, gazete, kalem var, içeri girdik, dükkândaki beyin, bizi görünce, ağzı kulaklarına vardı:

— Hoşgelmişiniz! Yandaki okuldan mı geliyorsunuz? Çok iyi arkadaş olacağımıza eminim. Benim adım Parşömen.

— Benimki Pıtırcık, dedim.

— Benimki Sırım, dedi Sırım.

— Benimki Gümüş, dedi Gümüş.

— Batı Dünyasının iktisadi ve toplumbilimsel sorunları dergisi var mı? diye sordu kapıdan giren bir adam.

— Benimki Dırdır, dedi Dırdır.

— Evet.. şey... Aferin çocuğum, dedi bay Parşömen. Hemen bakıyorum beyefendi, dedi ve dergilerin arasında aramaya koyuldu. Lüplüp:

— Bu defterleri kaça satıyorsunuz? diye sordu.

— Hımm? Ne? dedi bay Parşömen. Ha bunlar mı? 50 frank yavrum.

— Okulda 30 frank'a satıyorlar dedi Lüplüp.

Bay Parşömen aramayı durdurdu, döndü:

— Nasıl olur? 100 sayfalık kareli defterleri mi?

— Yoo hayır. Okuldakiler 50 sayfalık. Şu defteri görebilir miyim?

— Evet dedi bay Parşömen, ama önce ellerini sil yağdan vıcık vıcık olmuşlar.

— Batı Dünyasının iktisadi ve toplumbilimsel sorunları dergisi var mı yok mu? diye sordu adam.

— Tabii beyim tabii, hemen buluyorum, dedi bay Parşömen. Yeni taşındık, henüz yerleşmiş sayılmayız.... Senin burada işin ne?

O sırada masanın arkasına geçmiş olan Lüplüp:

— Siz çok meşguldünüz 100 sayfalık olduğunu söylediğiniz defteri gidip kendim aldım.

— Hayır! Elini sürme! Her şeyi devireceksin! diye bağırdı bay Parşömen... Bütün gece kitap dizdim raflara... Al defterini, kırıntı da dökme ortalığa!

Sonra bay Parşömen bir dergi aldı:

— Batı Dünyasının iktisadi ve toplumbilimsel sorunları dergisini buldum, dedi. Ama dergiyi isteyen bey gitmiş olduğu için bay Parşömen içini çekti, dergiyi eski yerine koydu.

— Hah! dedi Sırım. Bu annemin her hafta okuduğu dergi.

— Çok güzel, dedi bay Parşömen, bundan sonra annen burdan alabilir dergisini.

— Yok ya, dedi Sırım. Annem dergisini hiç bir zaman satın almaz. Dergiyi ona yanımızda oturan bayan Saksı verir, okuduktan sonra. Ama Bayan Saksı da dergiyi satın almaz, ona da postadan gelir.

Bay Parşömen hiç bir şey söylemeden Sırım'a baktı, Gümüş beni kolumdan çekti, "Gel bak" dedi. Gittim, duvarın dibinde bir sürü, bir sürü çizgi roman vardı. Müthiş! Kapaklarına baktık, sonra içlerini görmek için kapakları çevirdik, ama dergileri tutan mandallardan ötürü romanları açamıyorduk. Mandalları çıkarmaya cesaret edemedik, çünkü bu, bay Parşömen'in hoşuna gitmeyecekti, onu rahatsız etmek de istemiyorduk.

— Bak, bu bende var, dedi Gümüş. Pilotlu bir serüven. Viuuuuuuuu. Çok tatlı bir adam var, ama bir takım kişiler adamın uçağı düşsün diye dalaveralar çeviriyorlar, uçak düşüyor, ama içinde pilot değil pilotun bir arkadaşı bulunuyor. Bütün öbür arkadaşlar, arkadaşından kurtulmak için bizim pilotun uçağı düşürttüğünü sanıyor, ama hiç ilgisi yok tabii, pilot sonunda gerçek haydutları buluyor. Okumamış mıydın?

— Hayır, dedim. Ben terkedilmiş madendeki kovboy oyun serüvenini okudum biliyor musun? Hani kovboy geldiğinde, bir sürü maskeli adam onun üstüne ateş ediyorlar. Kiüüüüüü! Kiuuuuu! Kiuuuuuuuu!

— Ne oluyor? diye bağırdı, Dalgacı'ya dergiler ve kitaplar konan dönen şeyle oynamaması gerektiğini anlatan bay Parşömen.

— Ona okuduğum bir serüveni anlatıyorum, dedim bay Parşömen'e.

— Sizde yok mu? diye sordu Gümüş.

— Hangi serüven, diye sordu bay Parşömen, parmaklarıyla saçını tarayarak.

— Bir kovboy var hani, dedim, terkedilmiş bir madene geliyor. Madende bir takım adamlar onu bekliyorlar ve...

— Okudum! diye bağırdı Toraman. Adamlar ateş etmeye koyuluyorlar: Kiuuuuuu! Kiuuuuuu! Kiuuuu!

— ... Kiuuuuuu. Sonra şerif "Selam yabancı" diyor, "Biz burada yabancılardan pek hoşlanmayız.." dedim.

— Evet, dedi Toraman. Sonra kovboy tabancasını çıkarıyor ve Kiuuuuuu Kiuuuuuuu! Kiuuuuuu!

— Yeter! dedi bay Parşömen.

— Benim pilotlu serüvenim daha güzel. Viuuuuuun! Viiiiiiiuuiin! dedi Gümüş.

— Güldürme beni, dedim. Benim kovboy serüvenim yanımda senin pilot serüvenin çok salak kalıyor.

— Öyle mi? dedi Gümüş. Senin kovboy serüvenin hepsinden salak işte!

— Burnunun üstüne bir yumruk atayım mı? diye sordu Toraman.

— Çocuklar! diye bağırdı bay Parşömen.

Sonra garip bir ses duyduk, kitaplar ve dergilerle dolu o dalga yere düştü.

— Çok az dokundum, diye bağırdı Dalgacı ve kıpkırmızı kesildi. Bay Parşömen'in keyfi hiç yerinde değildi.

— Yeter artık! Hiç bir şeye el sürmek yok! Bir şey alacak mısınız, almayacak mısınız? dedi.

— 99... 100. dedi Lüplüp. Evet, doğru söylemişsiniz, defterinizde 100 sayfa var. Harika! Ben bunu almak isterdim.

Bay Parşömen defteri Lüplüpün elinden aldı çok kolaylıkla, çünkü Lüplüp'ün elleri hep kayar. Defterin içine baktı:

— Vah zavallı. Bütün sayfaları parmaklarınla kirletmişsin. Ah ne yapalım senin suçun! 50 frank, oğlum.

— Evet, dedi Lüplüp. Ama param yok. Öğleyin yemekte babamdan isterim. Ama siz yine de çok güvenmeyin, dün soytarılık ettim, babam bugün beni cezalandıracağını söyledi.

Çok geç olmuştu, hepimiz, "Hoşçakalın bay Parşömen" diye bağırarak gittik.

Bay Parşömen bizi yanıtlamadı, Lüplüp'ün kendisinden, belki alacağı deftere bakıyordu.

Ben çok memnunum, bu yeni kitapçı dükkânında her zaman çok iyi karşılanacağımızı biliyorum. Çünkü annemin dediği gibi: "Mahalle esnafıyla arkadaş olmak gerekir. Böylece sizi hiç unutmazlar, hep iyi servis yaparlar."

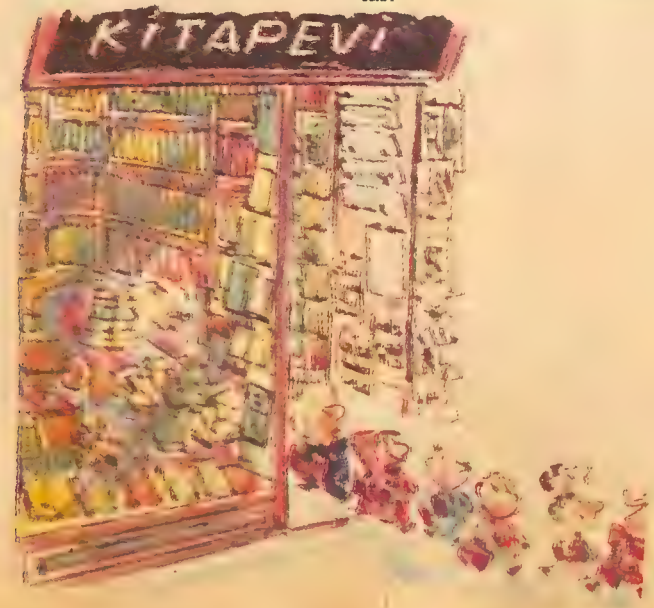

KİRPİ ÇOCUK

UMUR BUGAY

CAMI KIRILAN KADIN

CAMI kırılan kadın koşturarak geldi. Topumuz elindeydi. "Müdür bey yine kırdılar camımı." dedi. "Bu kaçıncı? Bıktım vallahi." İzmarit sıkıntılı bir kadına, bir bize bakıyordu. "Haklısınız.." dedi. "Müdüre çıkaracağım şimdi sizi. Yürüyün!" Kadın söylenip duruyordu. İzmarit bıkmıştı çenesinden. Arkalarından sessizce yürüyorduk. İlk kez çıkıyoruz böyle bir nedenle müdürümüzün karşısına. Ders zili çaldı. Salih, "Öğretmen de kızacak şimdi." dedi usulca. Müdürün odasına yaklaşırken kadın sesini daha da yükseltti. "Ben böyle iki güne bir şikayete mi geleceğim canım? Benim de işim, gücüm var. Aaaaa!" İzmarit yeniden bize dönüp bakarak, "Bağırmayın hanımefendi!" dedi. "Burası bir okul. Bakın zil çaldı. Çocuklar derse girdiler. Olmuyor böyle. "Müdürün kapısını çaldı. İkimizde de şafak atmıştı. "Sen önden gir!" dedim usulca, Salih'e. Kapı açıldı. Masasında oturuyordu müdür. İzmarit bize döndü. "Bekleyin burada!" dedi. Camı kırılan kadın da bağıra, çağıra yürüdü arkasından:

— Şikayetçiyim müdür bey!.. Bu çocuklar yine kırdılar camımı.. İzmarit, içeriye giren kadını iterek çıkardı. "Bi dakka.. Bi dakka.. Siz de bekleyeceksiniz." dedi. Kapıyı kapattı. Çok sinirlendi kadın. Kapının önünde bağırmaya başladı:

— Aaaaa! İyi beee! Sanki suçlu benim.. Vallahi karakola şikayet edeceğim sizi.. Polis gelsin, götürsün..

Hademe, Şevket efendi, elinde çay tepsisiyle geliyordu. "N'oluyo hanım?" dedi. "Goskoca bi müdürün gapısında böle bağırılır mı heç? Kes sesini! Bura mahalle değel. Avazın çıktığı kadar bağıracağan.. Mettep." Çaylarla içeriye girdi. "Müdürün yanında biri var." dedim, Salih'e. Kadın topu göstererek, "Bende kabahat canım" dedi. "Vurup bıçağı yırtıverecektim topunuzu.. Allah kahretsin! Şu evden kurtulamadım. Doğru, dürüst bir ev bulsam, hemen çıkacağım. Okulun burnunun dibinde oturursan böyle olur elbet..."

Şevket efendi çayları bırakıp çıktı. Bize baktı. "Lan siz de rahat dursanıza mettebin içinde. Tepişip duruyonuz katır gibi." dedi. "Ne anlıyonuz o topu tekmelemekten? Girin içeri bakalım. Müdür bey istiyo. Gürültü yok haa!"

Başımız önümüzde girdik. Kadın da bağırmadı. Müdür bey bize bakıyordu sinirli. Karşınızda bir çocuğun velisi oturuyordu. Ona bizi gösterdi. "Görüyorsunuz?" dedi. "Yalnız sizinki değil." Kalktı. Yanımıza geldi. İzmarit herşeyi anlatmıştı anlaşılan. Kulaklarımıza yapıştı. "Siz niçin bu okulun kurallarına uymuyorsunuz bakayım?" dedi. "Atayım mı sizi bu okuldan?"

MEHMET'İN ÇEVRE DOSYASI

ATİLA ALPÖGE ■ DEVRİM ALPÖGE

ÇEVRE YARIŞMASI ÜZERİNE

ÇEVRE Yarışmamıza yüzlerce yapıt katıldı. Çoğu biribirinden güzel yapıtlar... Bir kaç arkadaşınız çevre sorunlarıyla hiç ilgisi olmayan konuları işlemişler. Ama onların dışındakiler büyük bir bilinçle çevrelerine eğilmişler.

En ilginci ise şu: yarışmaya katılanların büyük bir çoğunluğu çevrelerinin çöplerle kirlenmesinden ve gürültüden söz etmişler. Demek ki, Türk çocuklarının en çok dikkatini çeken çevre sorunları bunlar. Yapıtlara bazı örnekler vermek istiyoruz.

Ender Erdoğan (Konya), sanki bir resimli roman çizmiş; bunda sokakta yürürken sıçrayan çamurlardan, silkelenen halılardan, kirli havadan yeni elbiseleri kapkara kesilen bir baba - oğul ile onların bu halini görünce korkan annenin öyküsü çizgilerle anlatılıyor.

Mustafa Kurt (Kırşehir), rahat bir pazar sabahı uykusu çekmek isteyen ama çevredeki gürültülerden bunu yapamıyan Ahmet Bey'i bir tiyatro oyunu içinde anlatıyor.

Turgut Taşkın (Trabzon), bir poster yapmış. Bunda kulaklarını kapamaya çalışan ve acıyla kıvranan bir adam görünüyor. Çevresinde gürültü yapan bir çok araç...

Nilgün Görer (Ankara), çevremizin her geçen gün bir apartman ve anten ormanına dönüştüğünü çok kısa ve anlamlı bir şiirle aktarıyor:

Ay doğuyor ama
Apartmanların, televizyon
antenlerinin
Arkasından
Koskoca bir tepsi halinde

Pakize Er (Silifke), yollarda yürümenin zorluğunu eğlenceli bir şiirle anlatıyor.

Pelin Derviş (Lefkoşe - Kıbrıs), temizlenmek isteyip de denize giren ama tersine kirlenen bir kız çocuğunun karikatürünü çizmiş.

Dilek Önol (İstanbul), Temizlik Sokaktaki Temizliksever Apartmanı'nın önünü çizmiş. Ortalıkta çöp bidonları olduğu halde sokakta çöpten geçilmiyor.

Diğer arkadaşlarınızın yapıtlarından ilginç örnekleri ayrıca veriyoruz. Yarışmanın sonuçlarını gelecek hafta açıklayacağız.

● Bir apartmanın 8. katında oturuyoruz. Tek sorunum bahçemiz olmaması. Çiçeklere özlem duyuyorum. Arasıra kırlara gidiyoruz. Orada çiçek topluyorum. Döndüğümüzde çiçekler soluyor; ben de üzülüyorum. Her gün beton yığını arasında arabaların gürültüsü, kokusu içinde sıkılıyorum.

ELİF METİN
(İzmir)

Korna mı çaldı boş yere
Bas cezayı
Görsün gününü
Trafik polisi amca
Halk için
Çocuklar için yap bunu

MURAT CANKO
(Eskişehir)

● Fakat insanlar sanki, Marmaris cennetini cehenneme çevirmek istiyorlardı. Şöyle ki, taşıtlar kaldırımları işgal ederek yola çevirmişlerdi. Dahası, insanlar denize sürekli çöp atıyorlardı. Deniz, lağım sularıyla birleşiyor ve deniz daha da kirleniyordu.

BÜLENT GÖÇ
(Uşak)

● Çağımızda bazı devletler savaş hazırlığı yarışması içindeler. Oysa bunlara verilen paralar aç insanlar, çevre temizliği, kentlerin kirlenmesinin önlenmesi, tarihsel yapıtların temizliği için kullanılsa, olmaz mı? Biz çocuklar istiyoruz ki, savaş sözcüğü sözlüklerden kalksın. Herkes mutlu olsun. Hepimiz çevre temizliğini benimseyelim.

AYSEL ULUKENT
(İzmir)

● Alanya'da çok motosiklet var. Çok da gürültü çıkarıyorlar. Sabahın erken saatlerinde başlayan gürültüleri, gecenin geç vaktine kadar devam ediyor. İnsan böyle bir yerde değil dinlenmek, daha çok sinirleniyor.

BAĞIM ÖZKAN
(Ankara)

● Çok gelişmiş ülkeler, uzayda en uzun kalma rekoru kırıyorlar. Gelsinler; çöpleri toplanmamış, çöp bidonlarının yanında, yahut Haliç'te veya çimento fabrikasının yanındaki bir evde kalma rekorunu kırsınlar!..

ABİDİN YATKIN
(Manisa)

● Çevremizde oyun bahçesi olmadığı için biz çocuklar sokaklarda, kapı önlerinde oynamak zorunda kalıyoruz. Örneğin, bir kovalamaç ya da saklambaç oynamaya kalksak doğal olarak bağrışıyoruz. Bu da mahallede oturanları rahatsız etmekte... Tüm bu gürültülerin nedeni, düzensiz kentleşmedir.

MİNE SÖĞÜT
(Tatvan, Bitlis)

● Sokakta gezinirken gördüğüm bahçeli tek katlı evler bana ne kadar güzel geliyorsa salt daha çok kâr etmek için yapılmış ve içinde oturan kişilerin sağlıkları hiç düşünülmemiş 13, 14 katlı yüksek yapıları ise tek bir şeye, hapisaneye benzetiyorum.

ERKAN DUYSAL
(Ankara)

● Tüm belediyelerin birleşip çevre sorunlarını kaldırdığı günlere...

ESRA DELEN
(İzmir)

● Büyüklerimiz 5 Haziranı "Çevre Günü" ilan etmişler... Çevrenin güzelliği için bir gün çalışmak yetmez. Her gün çalışıp çevre sorunlarına her birimiz en az bir tanesinin çözüm yolunu arayıp bulsak...

TUNA TURAN
(Konya)

EN BÜYÜK TÜRK
ATATÜRK
③

yazan:
OKTAY VEREL
çizen:
İBRAHİM KALYON

...İŞTE, BU ATEŞ AYİNİ, BU CEHENNEM SAVAŞI SIRASINDA, BİRDEN, GÖĞSÜMÜN ÜZERİNDE BİR ŞEYLER HİSSETTİM. BİR ÜRPERTİYLE, ELİMİ HAFİF HAFİF SIZLAYAN YERE GÖTÜRDÜĞÜM ZAMAN ALAY KUMANDANI SERVET BEY ENDİŞEYLE BAKTI...

ALBAYIM !.. ALBAYIM !... VURULDUNUZ MU ?

ÖNEMLİ BİR ŞEY OLMASA GEREK.

BUNCA VATAN EVLÂDININ ŞEHİT DÜŞTÜĞÜ KUTSAL TOPRAKLARIMIZDA BİR MUSTAFA KEMAL EKSİLSE NE ÇIKAR ?.. BİR ŞARAPNEL PARÇASI...

FAKAT, KANIYOR GENİŞÇE BİR YARA AÇMIŞ ALBAYIM !..

ETRAFA HİSSETTİRMİYELİM BUNU

SARARIZ, GEÇER... ASIL GEÇMEYEN YARA, DÜŞMANIN, VATAN SATHINDA AÇTIĞI YARADIR... ONU, BURADAN KOVAMAZSAK, BU YARA ULUSUMUZ İÇİN TARİH BOYUNCA ONULMAZ... HAYDİ DEVAM EDELİM...

AKŞAM, PİYADE SÜNGÜ HÜCUMU HAKKINDA LİMAN VON SANDERS'E, FRANSIZCA İZAHAT VERDİM...

BU ANLATTIĞINIZ BİR MUCİZE ALBAYIM, BİR TÜRK MUCİZESİ

DÜNYADA VATANINI, BÖYLESİNE SEVEBİLECEK İNSANLARIN VAR OLDUĞUNA BİR TÜRLÜ İNANAMIYORUM. MUCİZE BU, MUCİZE...

İŞTE, BU ÇARPIŞMALAR SIRASINDA, GÖĞSÜME BİR ŞARAPNEL PARÇASI İSABET ETTİ. SAATİMİ KIRDI...

..BU SAAT BENİM, CANIMI KURTARDI... MÜSAADE EDERSENİZ, BU GÜNKÜ MUVAFFAKİYETİN HATIRASI OLARAK BU SAATİ, SİZE TAKDİM EDEYİM!

ÇOK DUYGULANDIM... TEŞEKKÜR EDERİM.

...VON SANDERS BENİM SAATİMİ ALDI, KENDİ SAATİNİ BANA UZATTI.

BU, BENİM AİLE AMBLEMİMİ TAŞIYAN BİR ALTIN SAATTİR ALBAYIM... SİZİN DE, BENİM PEK BÜYÜK TAKDİR VE TEBRİKLERİMİN NİŞANESİNİ VE BÜYÜK BAŞARINIZIN HATIRASINI YADETTİRECEK OLAN BU DEĞERSİZ SAATİMİ KABUL ETMENİZİ RİCA EDERİM... SİZİ, ÇANAKKALE SAVAŞLARI DENİLEN BU MUHTEŞEM ULUSAL DESTANIN ORTASINDA, BİR ZAFER HÂLESİ OLARAK GÖRDÜĞÜMÜ SÖYLEMEME İZİN VERİNİZ!..

...ÇANAKKALE SAVAŞLARININ SONUNA DOĞRU, ENVER PAŞA, ÇANAKKALE SAVAŞ SAHASINA YAPTIĞI TEFTİŞ VE ZİYARETTE, BÜTÜN GURUP CEPHELERİNİ VE KUMANDANLARINI GÖRMÜŞ AMA, YALNIZ, ANAFARTALAR CEPHESİNE, BU CEPHENİN KUMANDANI OLAN BANA UĞRAMAMIŞTI.. NİÇİN ?.. DÜŞMANI, YENİLGİYE UĞRATTIĞIM İÇİN Mİ ?..

...YOKSA, ONU VE ARKADAŞLARINI ELEŞTİRDİĞİM İÇİN Mİ ?.

...SİMDİLİK BİTİYORDU BENİM GÖREVİM.. ENVER PAŞA'NIN BU BASİT KAPRİSİNİ, BİR MUSTAFA KEMAL KOMPLEKSİNİ HOŞ BULMADIĞIM İÇİN, SAĞLIK DURUMUMU BAHANE EDEREK İSTİFAMI, ORDU KUMANDANI VON SANDERS'E VERDİM...

...LİMAN VON SANDERS, İSTİFAMI ONAYLAMIYARAK HAVA DEĞİŞİMİ VERDİ BANA... İSTANBUL'A DÖNDÜM...

...ÇÖRÇİL ANILARINI ŞÖYLE DİLE GETİRİYORDU...

"EVET / GERÇEKTEN DE TÜRKLER BİZE, BÜYÜK VE UNUTULMAZ BİR DERS VERDİLER ÇANAKKALE'DE... TÜRKLER, ÖYLE BİR SAVUNMAYA GİRMİŞLERDİ Kİ, CANLARINI VERİYORLAR AMA, VATAN TOPRAKLARINDAN BİR KARIŞ BİLE YER VERMİYORLARDI !..

..... İŞTE İSTANBUL !..

...AMA, HİÇ UMDUĞUM GİBİ DEĞİLDİ İSTANBUL. MİNARELERİN BOYNU BÜKÜK, SULARI RENKSİZ, İNSANLARI RUHSUZDU SANKİ... DOĞRU BEŞİKTAŞ'A AKARETLER' DEKİ EVE KOŞTUM.. ANAMLA, KIZKARDEŞİMLE KUCAKLAŞTIM...

...İSTANBUL'DA, ÜST MAKAMLAR, BENİMLE HİÇ İLGİLENMEMİŞLERDİ...BİR MUSTAFA KEMAL'İN SİVRİLMESİ, YURT HİZMETİNDE, ULUS HİZMETİNDE ADINI DUYURMASI İSTENMİYORDU... ONLARA GÖRE ÖZGÜR DÜŞÜNCELERLE DOLU, BİR İNSANDIM. VE ÖZGÜRLÜK ONLAR İÇİN TEHLİKELİ BİR ŞEYDİ... BU NEDENLE BENİ, SEVMİYORLAR, İSTEMİYORLARDI.. TIPKI DÜŞMANIN İSTEMEDİĞİ GİBİ...

...İNGİLİZ YAZARI ALAN MOOREHER "GELİBOLU" ADLI KİTABINDA ŞUNLARI YAZIYORDU...

BAZAN, BİR KUMANDAN, BİR BÜYÜK ORDUYU, HATTA BİR KAÇ ORDUYU BİLE MAĞLUP ETMEYE YETER.. O GENÇ VE DAHİ SEFİNİN, MUSTAFA KEMAL'İN, O ESNADA ORADA BULUNMASI, MÜTTEFİKLER BAKIMINDAN, TALİİN EN ACI DARBELERİNDEN BİRİDİR KUŞKUSUZ...

...BİR ARA BULGARİSTAN'A GİTTİM... BULGARİSTAN BİZİM SAFLARIMIZDA SAVAŞA GİRMİŞ, ALMANLAR DA ONLARA, BUNA KARŞILIK MERİÇ'İN BATISINDAKİ TOPRAKLARI PEŞKEŞ ÇEKMİŞLERDİ... KISACA ARAMIZ SOĞUKTU BULGARLARLA...

TAM BU SIRADA, İSTANBUL'DAN ÇAĞRILDIM... SOFYA'DAN EDİRNE'YE TRENLE GEÇTİM...

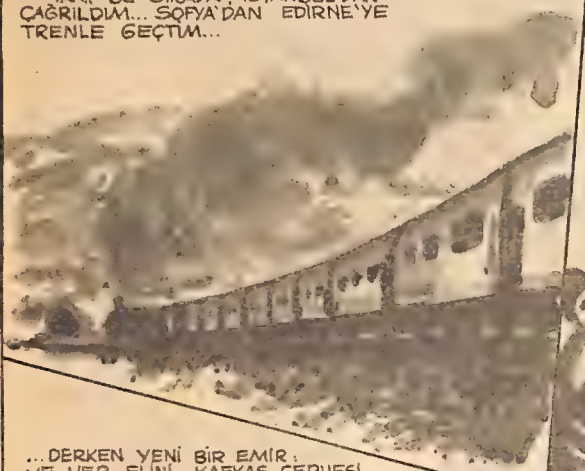

....15 OCAK 1916 DA 12. PİYADE TÜMENİ İLE AT ÜSTÜNDE ŞEHRE GİRDİM. HALK BENİ SEVİNÇLE ÇİÇEKLER, ÇELENKLERLE KARŞILADI...

MERHABA !

YAŞASIN ANAFARTALAR KAHRAMANI

YAŞA, VAR OL KUMANDAN

YAŞA

VAR OL

...DERKEN YENİ BİR EMİR; VE VER ELİNİ KAFKAS CEPHESİ... GÜÇ BELA HARİCİYE NAZIRI İLE GÖRÜŞTÜM.

... BEYEFENDİ, DURUMUMUZ HİÇ DE SİZİN GÖRDÜĞÜNÜZ GİBİ PARLAK DEĞİLDİR

NE DEMEK İSTİYORSUNUZ ?. ANLIYAMIYORUM DOĞRUSU

MEMLEKET MAHVOLMAK ÜZEREDİR. AMA, SİZ, GERÇEKLER ÜZERİNDE BENİMLE AÇIK KONUŞMAKTAN ÇEKİNİYORSUNUZ. OYSA, KARŞILAŞTIRACAĞIMIZ FİKİRLER ARAMIZDA KALACAKTIR...

KUMANDAN !.. BİZ SİZE SAYGI GÖSTERİP KABUL ETTİK. ÇÜNKÜ, BİZE DEDİLER Kİ... ARIBURNU VE ANAFARTALAR KUMANDANI MUSTAFA KEMAL ÜLKEYE BÜYÜK HİZMET ETTİ...

...OYSA BU GÜNKÜ SÖZLERİNİZ BENİ BAŞKA DÜŞÜNCELERE SEVK ETTİ...

...SİZE, YANLIŞ YERE GELDİĞİNİZİ İHTAR ETMEK ZORUNDAYIM. BAŞKUMANDANLIĞA GENEL KURMAYA BAŞ VURUN... ORADA, SİZİ AYDINLATACAK KİŞİLER VARDIR..

BEYEFENDİ, FARKINDA DEĞİL MİSİNİZ Kİ BU MEMLEKETTE, ULUSAL BİR KURMAY HEYETİ YOKTUR.

..O ALMAN GENEL KURMAYI Kİ, BENİM GİBİ ASİ BİR ASKERİ TARDETMEK ZORUNDA KALDI !.

BENİ ONLARA MI GÖNDERİYORSUNUZ ?..

...BU ARADA İSTANBUL YENİ PROJELER PEŞİNDEYDİ...

...HALEPTE BİR YILDIRIM ORDUSU KURULMASI DÜŞÜNÜLÜYORDU... BEN BU FİKRE, HEMEN CEPHE ALDIM...

.. BAĞDAT'IN İNGİLİZLERDEN KURTARILMASI, BU PLANA BAĞLI GÖRÜLÜYORDU...

HİCAZ SEFERİ HEYETİ KUMANDANLIĞINA ATANDIĞIMDA, BURALARI, OSMANLI İMPARATORLUĞUNA BAĞLI YAŞAYAN ŞERİF HÜSEYİN, İNGİLİZ PARA VE SİLÂHLARIYLA BİZE KARŞI, TÜRKLERE KARŞI İSYAN ETMİŞTİ...

..VE İŞTE, BİR KEZ DAHA İSTANBUL.. BU SEFER DÖNÜŞÜMDE GERÇEKTEN DE UMUTSUZDUM... AMA HAYIR!.. BİR KUMANDAN, ULUSUNA İNANMIŞ BİR ASKER, KOŞULLAR NE OLURSA OLSUN, UMUTSUZLUĞA DÜŞMEMELİYDİ... BU DÜŞÜNCELER ARASINDAYKEN ENVER PAŞA BENİ ÇAĞIRTTI...

OSMANLI VELİAHT'I ALMANYA'YI ZİYARET EDECEKLER.. SİZDEN KENDİSİNE REFAKAT ETMENİZİ İSTİYORUM

(MEMNUNİYETLE)

...GELECEĞİN PADİŞAHI VELİAHT VAHİDETTİN CAHİL, NE DÜŞÜNDÜĞÜ BİLİNMİYEN KENDİNE GÖRE KURNAZ YAŞLI BİR OSMANLI ŞEHZADESİYDİ...

...NE YAZIK Kİ TAHTA GEÇECEK VE OSMANLI İMPARATORLUĞUNU YÖNETECEKTİ... YOL BOYUNCA HEP ONUN BEYNİNİ YIKAMAYA ÇALIŞTIM...

MEMLEKETİN DURUMU, HİÇ DE ZANNEDİLDİĞİ GİBİ DEĞİL EFENDİM..

ÜLKE, BİR BAŞTAN BİR BAŞA YOKLUK, SEFALET VE YÖNETİM BUHRANI İÇİNDE... ULUSUN KADERİ BU OLMASA GEREK.. BAŞKUMANDANLIĞI, PADİŞAH OLUR OLMAZ ELİNİZE ALINIZ.

...VAHİDETTİN, VI. MEHMET ÜNVANIYLA TAHTA ÇIKARTILDI.. KENDİSİNİ TEBRİKE GİTTİM... BENİ BİR DOST GİBİ KARŞILADI... KONUŞURKEN GÖZLERİNİ KAPAYIŞI BİR GARİPTİ...

SİZİ, BU TAHTTA GÖRMEKLE MUTLUYUM. UMARIM, YOLCULUĞUMUZ SIRASINDA KONUŞTUKLARIMIZI HATIRDAN ÇIKARMADINIZ?

VARDIR EFENDİM...

SİZİN GİBİ DÜŞÜNEN BAŞKA ASKERİ ŞAHSİYETLER DE VAR MIDIR?..

O HALDE BİR DÜŞÜNELİM BAKALIM...

...BİR GÜN PADİŞAH BENİ ÇAĞIRTTI...

TALÂT VE ENVER PAŞA HAZRETLERİYLE GÖRÜŞTÜM. ONLARIN GÖRÜŞLERİ BENİM DE GÖRÜŞLERİMDİR.

DEĞİŞİKLİK YAPILMIYACAKTIR SİZİ SURİYE KUMANDANI YAPTIM...

DEVLETİ VE BÜTÜN ÇIKARLARIMIZI SAVUNAN KUVVET BAŞKASININ ELİNDE BULUNDUKÇA PADİŞAHLIĞINIZ BİLE SÖZDE KALMAKTAN KURTULAMAZ EFENDİM!..

DÖNÜŞ

13 EKİM 1918 SURİYE'DEN DÖNÜŞTE HAYDARPAŞA'DA TRENDEN İNİP, RIHTIMA AYAK BASTIĞIMDA, 55 DÜŞMAN GEMİSİ BAYRAKLARINI AÇMIŞ BENİM İSTANBUL'UMA GİRİYOR... TÜRK İSTANBUL'A...

GELDİKLERİ GİBİ GİDERLER!..

...BİR GECE KARANLIĞINDA CEVAT PAŞA İLE YAN YANA YÜRÜRKEN:

BU ANADOLU'YA GİTME FİKRİNİ ÇOK İYİ OLUŞTURUP, GELİŞTİRDİN Mİ KEMAL ?

EVET PAŞAM

YETKİLERİ DE ALDIN ..

BİRŞEYLER Mİ YAPACAKSIN YOKSA?

EVET PAŞAM !.. BİRŞEYLER YAPACAĞIM.. HEM DE ÖYLE ŞEYLER YAPACAĞIM Kİ TARİHİN AKIŞI DEĞİŞECEK !..

ALLAH MUVAFFAK ETSİN SENİ DE, ARKADAŞLARINI DA, ULUSUMUZU DA MUSTAFA KEMAL

SAĞ OLUN PAŞAM ! MUTLAKA MUVAFFAK OLACAĞIZ. MUTLAKA !.

...İSTANBUL'DAN AYRILMADAN ÖNCE, SON KEZ YILDIZ SARAYINA GİTTİM.. PADİŞAH VAHİDETTİN BENİ HUZURA KABUL ETTİ...

PAŞA !. PAŞA !.. ŞİMDİYE KADAR DEVLETE BİR ÇOK HİZMETLER ETTİNİZ. BUNLAR, TARİHİMİZE GİRMİŞTİR. BUNLARI UNUTMA

ASIL ŞİMDİ YAPACAĞIN HİZMET, HEPSİNDEN ÖNEMLİ OLABİLİR... PAŞA !... DEVLETİ KURTARABİLİRSİNİZ. İŞTE, ÜZERİNDE, TUĞRAM BULUNAN SAATİMİ SİZE ARMAĞAN EDİYORUM.. ALLAH SENİ MUVAFFAK ETSİN...

MERAK BUYURMAYIN EFENDİM... ZATI SAHANELERİNİN NOKTAİ NAZARLARINI ÇOK İYİ ANLADIM. EMİRLERİNİZİ BİR AN BİLE AKLIMDAN ÇIKARMIYACAĞIMA EMİN OLABİLİRSİNİZ EFENDİM...

...İSTANBUL'DAKİ SON GECEMİ, ŞİŞLİ'DEKİ EVDE ANAMLA, BACIMLA, BİR SİNİNİN ETRAFINA BAĞDAŞ KURUP TIPKI SELANİK'TE OLDUĞU GİBİ YEMEK YİYEREK GEÇİRDİM...

ANADOLU !... ANADOLU !... ooo

...ESİR ŞEHİRDEN ÇIKABİLMEM İÇİN, EVRAKLARIMIN, İNGİLİZ'LER TARAFINDAN VİZE EDİLMESİ GEREKİYORDU... HER ŞEYDEN KUŞKULANAN BU ADAMLARIN NE YAPACAKLARI BELLİ OLMAZDI... ÜSTELİK, BENİMLE BİRLİKTE, EPEY YÜKSEK RÜTBELİ SUBAY DA VARDI YOLCULUĞA ÇIKAN... İNGİLİZ'LER BİZİ, SAMSUNA, BARIŞ İÇİN GİDEN BİR HEYET GİBİ DEĞİL SAVAŞA GİDEN BİR KURMAY GURUBU GİBİ GÖRÜYORLARDI...
...HEYETİMİZİN ELİNDEKİ BELGELERDE HEM D MAT RİT'İN HEM DE BAKANLAR KURULUNUN ONAYI VARDI...PADİŞAHIN BANA TAM GÜVEN BESLEMESİ İNGİLİZ'LERİN DAHA İLERİ GİTMESİNİ ENGELLİYORDU...
16 MAYIS 1919... BANDIRMA VAPURUNDAYIM /..
...KÖHNE AMA BENİM İÇİN KUTSAL SAYILAN BANDIRMA VAPURU ÇALKANTILI DENİZİN ÜZERİNDE, SEKE SEKE YOL ALIYORDU...
...NEREYE ?.. GÜNEŞİN DOĞACAĞI YERE... SAMSUN'A..
...ANADOLU'YA...ÖZGÜRLÜK MEŞALESİNİN YAKILACAĞI YERE /..

...İŞTE YIL 1919...

MAYIS'IN 19'U... VE İŞTE

SAMSUN /..

MERHABA SAMSUNUM /.. MERHABA ANADOLUM /.. MERHABA ULUSUM /... MERHABA ÖZGÜRLÜĞÜM! MERHABA TUTSAKLIK ZİNCİRLERİNİN HER A-LANDA KOPARILACAĞI YERİN BAŞLANGICI OLAN YER...

...ARTIK BİR YÜCE, BİR KUT-SAL HALK HAREKETİ, HALK İHTİLALİ BAŞLAMIŞTI... YÜREKLİ VE İNANÇLI İNSAN-LAR, BİRBİRLERİYLE KENET-LENİYORLARDI.. ÜLKENİN KURTULUŞUNDAN BAŞKA HİÇ BİR DÜŞÜNCE VE ÇIKAR-LARI OLMAYAN BU TÜRK HAL-KININ GÜCÜNÜ TARİF ETMEĞE HİÇ BİR KALEM YETMEZ /..

...BU MUCİZEYİ DÜNYADA, TÜRK ULU-SUNDAN BAŞKA HİÇ BİR ULUS DA GERÇEKLEŞTİREMEZ...

...AYAKLANAN, DÜŞMAN İŞGALİNDEN ÇILGINA DÖNEN ASİL HALKIMIN İSYANINI BASTIRMAK İÇİN GÖNDERİLMİŞTİM... OYSA BEN ONLARI ÖRGÜTLENDİRMEYE ÇALIŞACAKTIM... EVET /..

...İŞGALCİLER BİTMİŞ, TÜKEN-MİŞ, HER ŞEYİNİ YİTİRMİŞ BİR HALKIN, EN İLKEL BİR SİLKİNİŞ HAREKETİNDE BULUNABİLECEĞİNE İHTİ-MAL BİLE VERMİYOR-LARDI...

...ÇÜNKÜ, ONLAR TÜRK'Ü, TÜRK HALKINI TANIMIYORLARDI... FAKAT ÇOK KISA BİR SÜRE İÇİNDE TANIYACAKLARDI... HEM DE ÇOK YAKINDAN TANIYA-CAKLARDI...

... HAVZA'DA HALK ÇEVREMİ SARDI.
HOŞ GELDİNİZ !.. ANAFARTALAR KAHRAMANI MUSTAFA KEMAL PAŞA !.. İSTANBUL ESİR, PADİŞAH ESİR... ESİR Mİ OLACAĞIZ ?..
HAYIR !.. SİZ ESİR ALINAMAZSINIZ !
SENİNLE BERABERİZ HEPİMİZ HEPİMİZ !.
SİLAHA SARILALIM !.
ŞU ANDAN TEZİ YOK... PAŞAM !.. EMİR VER !
EVET ! HEP BERABERİZ ARKADAŞLAR BURAYA, BUNUN İÇİN GELDİM BERABER ÇARPIŞACAĞIZ.
İRZIMIZI, NAMUSUMUZU MİLLİYETİMİZİ VE DİNİMİZİ KORUMAK İSTİYORSAK DERHAL SİLAHA SARILMALIYIZ... HAREKETE GEÇMELİYİZ...
ONU ALLAH GÖNDERDİ
PADİŞAH, DÜŞMANIN DEDİĞİ DIŞINA ÇIKAMAZ... HÜKÜMET HİÇ BİR ŞEY YAPAMIYACAK DURUMDADIR.. ULU BİR ULUSSUNUZ.. NE ESİR OLABİLİRSİNİZ, NE DE ÜLKENİZİ DÜŞMAN ÇİZMELERİ ALTINDA BIRAKABİLİRSİNİZ... BİRLİK OLALIM... BURADAN HAREKETLE AMASYA'YA GEÇİYORUM.. ANADOLU'YU AYAKLANDIRACAĞIM...

AMASYA'LILAR !. PADIŞAH VE HÜKÜMET İTİLAF DEVLETLERİNİN ELİNDE ESİRDİR!
MEMLEKET ELDEN GİTMEK ÜZEREDİR. BU KÖTÜ VAZİYETE ÇARE BULMAK İÇİN SİZİNLE BİRLEŞMEĞE GELDİM...
BERABERİZ
AMASYALI LAR !.. DÜŞMANLARIMIZIN SAMSUNDAN YAPACAKLARI HER HANGİ BİR ÇIKARTMA HAREKETİNE KARŞI AYAKLARIMIZA ÇARIKLARIMIZI ÇEKECEK DAĞLARA ÇEKİLECEK, VATANIMIZI EN SON KAYASINA KADAR SAVUNACAĞIZ.
SİLAHA ! SİLAHA !.
SİVAS
..SİVAS'LILAR !. İSTANBUL İŞGAL EDİLMİŞTİR. PADİŞAH ESİRDİR. DÜŞMANLAR YURDU TAMAMEN ZAPTETMEDEN SİLAHA SARILALIM !.. BİRLEŞELİM !.. SİZLERLE BİR OLMAYA GELDİM...
KARDEŞLERİM. GÜN BU GÜNDÜR... BU GÜN NAMUS GÜNÜDÜR DÜŞMANA KARŞI SİLAHA SARILALIM !
BÜTÜN ANADOLU SİLAHA SARILIYOR !. HEP BERABER YURDU KURTARALIM DÜŞMAN AMAN VERMİYOR.

ERZURUM KONGRESİ
23 TEMMUZ 1919
ARKADAŞLAR /. HAREKETİMİZİN ÖNEMLİ NOKTALARI ÜZERİNDE DURACAĞIZ....
BİR KERE ULUSUMUZ ASLA TUTSAK OLMIYACAKTIR... ÜLKEMİZ, BİR SÖMÜRGE... ULUSUMUZUN HAKLARINI HALKIMIZIN İRADESİNİ ÖN PLANDA TUTARAK MÜCADELE EDECEĞİZ...
....BUNUN İÇİN DE MUTLAKA ULUSU İRADESİNE DA YANMAK GEREKME TEDİR.
ANKAR
23 NİSAN 19
ARTIK YÖNET CİLİK YERİNDE KİMSE KENDİ AD NA HAREKET ETME MELİ... YENİ BİR RE JİM GETİRMELİYİZ.. HA KIN KENDİ KENDİNİ YÖNET TİĞİ BİR REJİM..
NE OLUYOR KE MAL ?. BU KONUŞ MANIN ALTINDA YATAN NE DİR ?..
ÇÜNKÜ, TÜRK ULUSUNUN KENDİ KA DERİNE SAHİP ÇIK MA KARARI ANCAK ANA DOLU 'DA DOĞABİLİR DEĞERLİ ARKADAŞ LARIM..
BİZİM HA REKETİMİZ SADECE BİR ASKERİ HARE KET DEĞİL DİR, TEMELDEN BAŞLAYAN BİR HALK HAREKETİDİR VE BENZERİ HİÇ BİR DÜNYA ÜLKE SİNDE YOKTUR...
YOKSA CUMHURİYE TE DOĞRU MU GİDİYO RUZ ?..
BUNDAN ŞÜPHEN Mİ VAR.. AMA AÇIK LAMAK İÇİN VAKİT HENÜZ ERKEN HALKI ÖNCE İNAN DIRMALIYIZ..Kİ BİZİMLE BİRLİK TE YENİ TÜR KİYE'NİN TE MELLERİ ATILSIN /.

ARTIK BEKLEMEĞE TAHAMMÜLÜM KALMAMIŞTI. NE BENİM, NE ARKADAŞLARIMIN, NE DE HALÂ UMUDUNU YİTİRMEMİŞ VATAN SEVERLERİN... 16 MART 1920 DE TÜM İLLERE, SANCAKLARA KOLORDU KUMANDANLARINA BİR TEBLİĞ YAYINLADIM... DEVLET MERKEZİNİN DÜŞMAN TARAFINDAN İŞGAL EDİLDİĞİNİ, MİLLİ DEVLET KUVVETLERİNİN BOZULMUŞ OLDUĞUNU, İSTANBUL'DAKİ MİLLET MECLİSİNİN RESMEN KAPATILMIŞ BULUNDUĞUNU, BUNUN İÇİN DE ULUS TARAFINDAN ÜSTÜN YETKİLERLE DONATILMIŞ BİR MECLİSİN ANKARA'DA TOPLANDIĞINI BİLDİRDİM...

10 AĞUSTOS 1920 'DE İSTANBUL HÜKÜMETİ YENİ BİR İHANETİN İÇİNE GİREREK DÜŞMANLA SEVR ANLAŞMASINI İMZALADI

...YURT SEVERLERİ ANKARA'DAKİ MECLİSİN ÇATISI ALTINDA TOPLADIK... HALK BİZE İNANÇLA BAĞLIYDI... ANADOLU KAYNIYOR, HER KÖŞEDEN ELİ SİLAH TUTAN BİR KAÇ KİŞİ FIRLIYOR, BİRLEŞİP BİR KOCA OLUYORDU.. MECLİSTEKİ KONUŞMALARIM HALKIN KENDİ KADERİNİ KENDİSİNİN ÇİZMESİ GEREKTİĞİNİ ONLARA AŞILAMIŞTI... ARTIK ANADOLU EGEMENLİĞİNİ ALMAYA GELİYORDU...

...HER CEPHEYE KADINLARIMIZ, KIZLARIMIZ, SIRTLARINDA MERMİLER TAŞIYOR...

...KAĞNILAR, AĞIR CEPHANE SANDIKLARINI, TEPELERDEN, HENDEKLERDEN AŞIRIYOR, DÜŞMANA BİR AZ DAHA YAKINLAŞAN KAHRAMAN ASKERLERE, SAVAŞANLARA YETİŞTİRİYORDU...

...KURTULUŞ SAVAŞIMIZ BAŞLAMIŞTIR.
...EVET!... BEN BİR ASKERİM. BENİM GERÇEK SANATIM SAVAŞMAKTIR. AMA GEREK KAFA YAPIM GEREKSE DÜNYA GÖRÜŞÜM BARIŞ ÜZERİNE KURULMUŞTUR.
...ULUSAL KURTULUŞ SAVAŞIMIZ BİZİM İÇİN DÜŞMANA BİR TAARRUZ DEĞİL, KENDİ VARLIĞIMIZI, BİRLİĞİMİZİ, TORAK BÜTÜNLÜĞÜMÜZÜ NEFSİMİZİ KORUMAK İÇİNDİR.
ALLAH!. ALLAH!..
ALLAH!.. ALLAH!..
...BATI CEPHESİNDE BAŞLADI İLK SAVUNMAMIZ.. DÜŞMAN İNÖNÜ'NDE BOZGUNA UĞRATILDI... İLK ZAFER KAN AĞLAYAN MİLLETİMİN YÜZÜNÜ GÜLDÜRDÜ BİRDEN... BU SAVAŞLAR SÜRERKEN BİZ, ANKARA'DA HALK EGEMENLİĞİNİ YASALLAŞTIRMAK İÇİN ÇALIŞIYORDUK... 20 OCAK 1921 DE ÜLKEMİZİN İLK ANAYASASINI ÇIKARDIK...

... 31 MART / 1 NİSAN 1921 DE, DÜŞMANI İNÖNÜ'NDE İKİNCİ KEZ VE ÇETİN BİR YENİLGİYE UĞRATTIK.. ESKİŞEHİR YÖRESİNDEKİ SIRTLAR BİR BİZİM ELİMİZE, BİR DÜŞMANIN ELİNE GEÇİYORDU...
...İŞTE SAKARYA !.. VAHŞİ VE ÇIPLAK ARAZİ ÜZERİNDE YEŞİL BİR ŞERİT GİBİ AKAN SAKARYA !..
...DÜŞMAN, BU KEZ ORALARDA TUTUNARAK YÜRÜYOR.. ÜZERİMİZE SALDIRACAKLARI ANI BEKLİYORDU...
...KADINLARIMIZ, ÇOCUKLARIMIZ, RENÇBERLERİMİZ, ÇELİK BİR EL GİBİ SALDIRDI DÜŞMANA.. DURMADAN...
...TÜM OSMANLI İŞARETLERİNİ SÖKMÜŞTÜM ÜZERİMDEN, ATMIŞTIM. KIRIK KABURGA KEMİĞİM HALÂ SARILIYDI.. BU NEDENLE AT SIRTINDA CEPHELERDE KOŞAMIYOR, ESKİ BİR TRENDEN SÖKÜLÜP GETİRİLMİŞ BİR KOLTUKTA OTURUYOR VE PLANLAR HAZIRLIYORDUM.. SAKARYA ÜZERİNDE KÖPRÜLER KURAN DÜŞMAN, ZAFERDEN EMİNDİ...
SAKARYA MEYDAN SAVAŞI TAM YİRMİ İKİ GÜN VE GECE ARALIKSIZ SÜRDÜ. CEHENNEM GECELERİ VE CEHENNEM GÜNLERİYDİ... ÖLDÜRÜCÜ VE VAHŞİ SAVAŞLARIN EN BÜYÜĞÜYDÜ BU...
...ARTIK YÜCE MECLİS'İN ALDIĞI KARARLA BAŞKUMANDANDIM... DÜNYANIN EN UZUN SAVAŞINI HER NE PAHASINA OLURSA OLSUN KAZANMAK ZORUNDAYDIK... ULUSAL GELECEĞİMİZ, ÖZGÜRLÜĞÜMÜZ VE BAĞIMSIZLIĞIMIZ İÇİN...

...SAKARYA MEYDAN SAVAŞI, ANADOLU ULUSAL MÜCADELEMİZİN GERÇEK BİR DÖNÜM NOKTASIDIR.. HATTI MÜDAFAA YOKTUR, SATHI MÜDAFA VARDIR. BİZ YALNIZ BULUNDUĞUMUZ YERLERİ DEĞİL, TÜM ÜLKEYİ SAVUNMAĞA MECBURDUK.. VATAN TOPRAKLARINDA HER BASTIĞIMIZ YERDE BİR ŞEHİT YATIYORDU...
...LOKOMOTİFLERİ TAHTALARLA ODUNLARLA İŞLETİYORDUK. HALK, MİNARELERDEN ASKERE ÇAĞRILIYORDU.. YENİ ERAT, CEPHEYE GİDERKEN, ÖLÜLERİMİZİN SİLÂHLARINI ALIP ORDUYA KATILIYORDU...
...ASKERİMİZ, ŞİMDİ OLANCA GÜCÜ İLE YUNAN ORDUSUNU İNATÇI BİR ŞEKİLDE İZLİYORDU... BATI ANADOLU KAN VE ATEŞ İÇİNDEYDİ...
..YURDU BİR YANGIN YERİ ÇEVİREN BU HUNHARLARA SON DERSİ VERMEK ŞA Tİ.. DENİZE D KÜLMELİ VE RİH BOYUNCA DERSİ UNUTM MALIYDI..

...26 AĞUSTOS 1922'DE, SABAHA KARŞI, GÜNLERDİR UYKUSUZ, AÇ, YORGUN ASKERİMİN İMAN DOLU GÖĞSÜNDEN BOŞALAN ALLAH ALLAH SESLERİ, DÜŞMANIN TOP SESLERİNİ BASTIRDI...
...GÜN AĞARIRKEN KOCATEPEYE ÇIKTIM.. SAVAŞI BURADAN YÖNETECEKTİM... FEVZİ VE İSMET PAŞALAR YANIMDAYDI... BU GÜNLERDE ANKARA'DAKİ ULUSAL MECLİSİMİZ BANA MAREŞALLIK VE GAZİ ÜNVANINI VERDİ.
...MEHMETLERİM, HASANLARIM, HÜSEYİNLERİM ALİLERİM... FATMALARIM, HATÇELERİM... İŞTE, ORADA, KİMİ SÜNGÜ ELDE, KİMİ AT SIRTINDA, KİMİ BALTASINI KAPMIŞ BEKLİYORLAR... HALKIN MECLİSİNİN HER EMRİNİ... HEPSİ İMAN DOLU...
...YÜREKLERİNDE, ULUS VE YURT SEVGİSİNİN YEŞERDİĞİNİ, UMUT MEŞALESİNİN BİR KEZ DAHA YANDIĞINI HİSSEDİYORLARDI...
ALLAH !.. ALLAH !..
ALLAH !.. ALLAH !..
ORDULAR !.. İLK HEDEFİNİZ AKDENİZ'DİR İLERİ
...ASKERİM, AKIYORDU BİR SEL GİBİ... DÜŞMAN KAÇIYORDU...
EZİLEN HALKIMIN KURTULUŞUNU GÖRÜYORUM ŞİMDİ...

... HÜCUM EMRİNİ VERMİŞTİM. KANLI SAVAŞ, DAĞI, TAŞI CEHENNEME ÇEVİRMİŞTİ... MEHMETÇİKLER, ZAMAN ZAMAN CESETLERE BASARAK İLERLİYORLARDI...
...ALLAH ALLAH SESLERİ DÜŞMANIN İNANCINI, KUVVETİNİ YIKIYOR, KIRIYORDU.. DÜŞMAN ŞAŞKINLIK İÇİNDEYDİ... KAÇIYORDU... KAÇARKEN KÖYLERİ YAKIYOR, YIKIYOR KADINLARI, ÇOCUKLARI YAŞLILARI ÖLDÜRÜYORDU ALÇAKCA, KAHPECE KORKAKÇA...
...TÜRK ANASI, ŞEHİT YAVRUSUNU, ASKER YAVRUSUNU SIRTINA BAĞLAMIŞ DÜŞMANA KARŞI KOYUYORDU... KURUMUŞ, ÇEKİLMİŞ GÖĞÜSLERİNDEN YAVRUSUNA BİR YUDUM SÜT VEREMEDEN!
... TÜRK HALKININ TÜRK ASKERİNİN BU NAMUS GÜNÜN DE NELER YAPABİLECEĞİ DÜNYA BİR DAHA GÖRMÜŞ OLDU... ORDULAR, BÜYÜK DENİZLERİN COŞKUN DALGALARI GİBİ DALGA DALGA BAYRAK BAYRAK, YÜREK YÜREK AKIP GİDİYORDU HER BAKINDAN ÜSTÜN OLAN DÜŞMAN, ŞİMDİ BOZULMUŞ DAĞILMIŞTI

.. BİZ BU ZAFERİ KUTLARKEN GİNSİ BİR DÜŞMAN ELİ İZMİR'İ ATEŞE VERDİ... BU DA HUNHARLIĞIN SON NOKTASIYDI... BU YANGIN, EN AZ SAVAŞ KADAR KORKUNÇ HASAR YAPTI... BİNLERCE İNSAN EVSİZ, BARKSIZ KALMIŞTI... YARALARI, HENÜZ SARILMAYAN KAHRAMAN HALKIMIN YÜREĞİNDE YENİ BİR YARA AÇILMIŞTI...
9 EYLÜL 1920'DE İZMİR KURTARILMIŞTI.. HALKIN SEVİNÇ ÇIĞLIKLARIYLA ŞEHRE GİRDİM...
YAŞASIN KEMAL PAŞA
YAŞASIN ORDUMUZ
DÜŞMAN ARTIK YURTTAN SÖKÜLÜP ATILDI... YURTTAŞLARIM
... SONRA BİR OTOMOBİLE BİNİP, HÜKÜMET KONAĞININ BALKONUNDA YENİDEN DALGALANAN BAYRAĞIMIZA GURURLA BAKTIM...
...MÜTTEFİKLER, BENİMLE GÖRÜŞMEK ÜZERE BİR HEYET GÖNDERMİŞLERDİ... PAZARLIK ETMEK İSTİYORLARDI...
BENİM TOPRAKLARIMDA, BENİM İNSANLARIMIN KANLARI ÜSTÜNDE PAZARLIK HA!.. (ÇEKİLİN!..
... DALGALANIŞI BANA HIZ VERİYORDU... DURMAMALI, ÇALIŞMALIYDIM!..
...ŞEHRE GİREN ORDUMUZ ÖNCE YUNAN BAYRAĞINI İNDİRİP YERİNE ASİL BAYRAĞIMIZI ASTILAR...

...MUDANYA KONFERANSI 4 EKİM 1922'DE BAŞLADI... İSMET PAŞA BİZİ TEMSİLEN GİTMİŞTİ... MÜTAREKE 11 EKİMDE İMZALANDI.

...İKİNCİ BÜYÜK MİLLET MECLİSİ 2 AĞUSTOS 1923'TE AÇILDI... TEKRAR MECLİS BAŞKANLIĞINA SEÇİLDİM...

EFENDİLER /.. İŞTE, DÜŞMAN GELDİĞİ GİBİ GİTTİ... İSTANBUL'DAN VE ANADOLU'DAN..

ŞİMDİ, YURTTA, CAN SESLERİ, SARHOŞ NARALARI DEĞİL, EZAN SESLERİ DUYULUYOR...

ŞİMDİ, YURTTA, YABANCI BAYRAKLAR YERİNE AYYILDIZLI KENDİ BAYRAĞIMIZ DALGALANIYOR.. HALK, KENDİ YÖNETİMİNİ, KENDİ İRADESİYLE GERÇEKLEŞTİRMİŞ, ÇARPIŞMIŞ, ZAFERE ULAŞMIŞTIR

YAŞA

VAR OL

YAŞASIN MUSTAFA KEMAL PAŞA

YAŞASIN EGEMENLİK

VAR OL GAZİ

CUMHURİYETİ İLAN EDELİM

OYLAMAYA GEÇELİM

...SIRA LOZAN KONFERANSINA GELDİ... İNÖNÜ LOZAN'DA POLİTİK ALANDA DA ASKERLİK ALANINDA OLDUĞU GİBİ ÇOK, AMA ÇOK BÜYÜK BİR SAVAŞIM VERMEK ZORUNDA KALDI... 20 KASIM 1922'DE İSMET PAŞANIN DİPLOMATİK ZAFERİYLE İMZA EDİLDİ...

...13 EKİM 1923'TE ANKARAYI BAŞKENT İLAN ETTİK... ARDINDAN 29 EKİM 1923'TE CUMHURİYETİ İLÂN E... TİK VE BEN, OYA KARŞI 158 OYLA CUMHURE... KANI SEÇ... DİM...

YAŞASIN CÜMHURİYET

YAŞASIN REİSİCÜMHUR GAZİ MUSTAFA KEMAL PAŞA HAZRETLERİ

VAR OLSUN HALÂSKÂRIMIZ

NUR OL

YAŞA GAZİ VAR OL

REİSİ CÜMHURUMUZ

VAR OLSUN CUMHURİYET YAŞASIN

ŞİMDİ ÜLKEYİ AYDINLIĞA, ESENLİĞE GÖTÜRECEK BİR ÇALIŞMA DÖNEMİNE GİRDİK...
YURTTAŞLARIM!.. TÜRKİYE CUMHURİYETİ, SEYHLER DERVİŞLER, TARİKATLER ÜLKESİ OLAMAZ!..
VATANDAŞLARIM, YURTTAŞLARIM BİZ, DEVRİMCİ, CUMHURİYETÇİ HALKÇI, LAİK BİR İNANÇLA SİZİ ÇAĞDAŞ BİR UYGARLIĞA GÖTÜRECEĞİZ
VE SİZİ ÇAĞDAŞ UYGARLIĞIN NİMETLERİNDEN YARARLANDIRACAĞIZ
KAFALARIMIZ DEĞİŞMEDİKÇE YENİ ATILIMLARI GERÇEKLEŞTİREMEYİZ
YAŞASIN ATATÜRK
ŞİMDİ İNKILAPLAR DEVRİMLER YILIDIR
YAŞASIN DEVRİMLER
YAŞA
...VE YURT GEZİLERİME DEVAM ETTİM... SAVAŞAN, VEFAKÂR HALKIMA, YÖNETİCİSİYLE KAYNAŞMA, DERTLEŞME MUTLULUĞUNU AŞILADIM HER YERDE...
...1 TEMMUZ 1927'DE İSTANBUL'A DÖNDÜM İLK KEZ.. ESİR OLMAYAN İSTANBUL'A BİZİM OLAN VE BİZİM OLARAK YAŞAM BOYU KALACAK TARİHİ İSTANBUL'A...
AZİZ İSTANBULLULAR, YURTTAŞLARIM... HÜR İSTANBULLULAR!.. ARANIZDAYIM VE MUTLUYUM
YAŞAŞIN
HOŞ GELDİNİZ ATATÜRK
ATATÜRK
VAR OL TATÜRK

...ÇAĞDAŞ MÜESSESELERİ KURMAK İÇİN KOLLARIMIZI SIVAMALIYDIK VE ÖYLE DE YAPTIK... HALKIN ÜZERİNDEKİ ÇAĞ DIŞI BASKIYI KALDIRDIK.. İNSAN, İNSANIN KÖLESİ OLMAMALIYDI... ONA TAPMAMALIYDI..
...TÜRK KADININI HOR GÖRÜLMEKTEN BİR UMACI GİBİ GÖSTERİLMEKTEN KURTARDIK...
...DİNİMİZ İNSANLARI BASKI ALTINDA TUTMAYAN BİR DİNDİ... OYSA POLİTİKACILAR DİNİ, ÇIKARLARINA ALET ETTİKÇE ÜLKE GERİLİYORDU...
BİZ, HALKIN İNANÇLARI ÜZERİNDEKİ TORTUYU KALDIRDIK...
...TÜRK KADINI EZİLİP, BÜZÜLMEDEN, İLLETLİ GİBİ İNSANLARDAN KAÇMADAN HAKLI GURURUYLA YAŞAMALIYDI...
...ÇAĞDAŞ İNSAN GİYİM KUŞAM VE DAVRANIŞLARIYLA BELLİ OLMALIYDI...
... İŞTE BİZ, BUNU GERÇEKLEŞTİRMEK İÇİN DEVRİMLERE HIZ VERDİK...
...VE TÜM EZİLEN TOPLUMLARA UYANIŞIMIZLA YOL GÖSTERDİK..!
...EZİLENLER, EZENLERİ BİR GÜN EZECEKTİR..!

ÖNCE DİLİMİZİ ARILAŞTIRMAK GEREKİYORDU.. HALK BAŞKA KONUŞUYOR AYDIN BAŞKA KONUŞUYOR..:
...DİLİMİZ, HALKIN DİLİ OLMALI, YABANCI SÖZCÜKLERDEN ARINMALIYDI...
O..OKU
...ALFABEMİZ, ARAP HARFLERİNDEN KURTARILIP LATİN HARFLERİNE ÇEVRİLMELİ, BÖYLECE OKUNUŞU KOLAY OLMALIYDI... YAZILIŞI DA ÖYLE..!
...YURT GEZİLERİMDE BİR ÖĞRETMEN GİBİ HALKIMA YENİ TÜRK YAZISINI ÖĞRETTİM
OKU
...DİNİMİZ OKUMAYI EMRETTİĞİ HALDE ÇIKARCILAR, HALKI OKUTMUYORLAR, ONLARI, ANLAMLARINI KENDİLERİNİN BİLE BİLMEDİKLERİ ŞEYLERLE UYUTUYOR OYALIYORLARDI
HALKIMIZ BÜYÜK BİR İSTEKLE, YENİ TÜRK YAZISINI ÖĞRENMEYE BAŞLADI..
...ARTIK, GENÇ YAŞLI, HERKES OKUYOR, YAZIYOR AYDINLIĞA KOŞUYORDU...
...CAHİLLİĞİN NE YIKIMLAR GETİRDİĞİNİ, HALKIN NELER YİTİRDİĞİNİ TARİHTE DEĞİL, YAKIN ZAMANLARDA GÖRMEDİK Mİ?..

..BIRINCI DUNYA SAVASINDAN SONRA, PLANLI VE PROGRAMLI KALKINMAYA YÖNELEN ILK ÜLKE TÜRKIYE IDI..
..DURMADAN SANAYILEŞME ÇABALARI GÖSTERIYORDUK! YURDU, DEMIRAĞLARLA ÖRÜYOR ENERJI PLANLARI HAZIRLIYOR, TARIM POLITIKASINI YAYGINLAŞTIRIYORDUK!..
...OKULLAR AÇIYOR KÖYLÜ, KENTLI, IŞÇI MEMUR, ASKER EL ELE ÇALIŞIYOR BIRIMIZ, HEPIMIZ HEPIMIZ, BIRIMIZ IÇIN ÇALIŞALIM DIYORDUK... BIRLIK VE BERABERLIK RUHU TÜRKIYE-Yİ, GERI KALMIŞLIĞIN GERI BIRAKILMIŞLIĞIN ÇENBERINDEN KURTARIYORDU...
...KARDEŞLIK RUHU, HER ŞEYIMIZE EGEMENDI... BIRBIRIMIZI KISKANMIYOR, TEŞVIK EDIYORDUK. ÜÇ DOLAR, BIR TÜRK LIRASI KARŞILIĞIYDI. PARAMIZ TÜM DÜNYADA GEÇIYORDU

...SAĞLAM KAFA, SAĞLAM VÜCUTTA BULUNUR.
...BU NEDENLE, SAĞLAM BİR ORDU GEREKTİ./ ÇAĞDAŞ SİLAH, ARAÇ GEREÇLE DONATILMIŞ BİR ORDU...
...BAYRAMLARDA, ASKERLER NE HEYECANLI GÖRÜNTÜ VERİRLER!/ ÇOCUKLUĞUMU HATIRLIYORUM!.. SUBAYLARA, RESMİ GEÇİTLERDE HAYRANLIKLA BAKARDIM!..
...TÜRKİYE CUMHURİYETİNİ, İÇ VE DIŞ SALDIRILARA KARŞI SAVUNACAK KAHRAMAN ORDUMUZU GÜÇLENDİRDİK!.. STRATEJİK GÜCÜNÜ YAYGINLAŞTIRDIK!..
...ONA, HAKLI SAYGINLIĞINI HER ZAMAN KAZANDIRDIK./
...VE YURDUMUN YIKILMAZ KALELERİ GİBİ ORDUSU OLDUĞUNU DÜNYAYA GÖSTERDİK!..

...BEN, İSTİKBALİN GÖKLERDE OLDUĞUNA İNANIYORUM!.. BAĞIMSIZ OLMAK İSTEYEN HER ÜLKE, GÖKLERİNE ÖNEM VERMELİYDİ...SAVAŞTA DA BARIŞTA DA UÇAKLARIN ÖNEMİ ÇOK BÜYÜKTÜ.. HELE HELE GELECEK YILLARDA... BU NEDENLE ULUSAL HAVACILIĞIMIZIN, ULUSAL SİVİL HAVACILIĞIMIZIN TEMELİNİ TÜRK HAVA KURUMU'NU KURARAK ATTIM!...
...EVET! GELECEK GÖKLERDEDİR! ORDUMUZ, KARADA DENİZ DE VE HAVADA ÇAĞDAŞ SAVUNMA GÜCÜNE ULAŞTIRILMALIYDI!..

TÜRK HALKININ UNULTULMUŞ YETENEKLERİNDEN BİRİ DE GÜZEL SANATLARA OLAN TUTKUNLUĞUDUR!..

...HALKIMIZIN BU DUYGUSU GELİŞTİRİLİP YAYGINLAŞTIRILMALIDIR!..

...DOLMABAHÇE SARAYININ BİR KISMINI RESİM VE HEYKEL MÜZESİ OLARAK AÇTIK... ESKİ YANLIŞ ZİHNİYETTEN GERÇEK ANLAYIŞA DÖNÜŞ İÇİN.

...BEN, TÜRK RUHUNUN, TÜRK İNKILAP VE DEVRİMLERİNİN SANATTA YANSITILMASINI İSTEDİM...

...RESİM, HEYKEL, MÜZİK VE TEMSİL ETTİĞİ RUH GELECEK KUŞAKLARA IŞIK TUTACAK DEĞERDE OLMALI VE SANATLA UĞRAŞAN BU VATAN ÇOCUKLARININ GELİŞMESİNE FIRSAT VERİLMELİDİR!..

...İŞTE, 1938... YATAĞA DÜŞTÜM../ NE OLUYORDU ?. YOKSA, ARTIK ULUSUMDAN UZAK MI KALACAKTIM ?.. HAYIR HAYIR /.. BU OLAMAZDI... OLMAMALIYDI... BENİM YERİM YATAK DEĞİLDİ, HALKIMIN YANIYDI...
...İNSANLARI SEVİYORDUM, BARIŞI SEVİYORDUM.. HERŞEYDEN ÖNCE, İNSAN, İNSANI SEVMELİ.. GERÇEK İNSANI, KÖTÜLÜĞE DÜŞMAN HAKKI GÖZETEN, CAHİLLİĞE, TEMBELLİĞE VE ÇAĞ DIŞI KANILARA DÜŞMAN UYGAR İNSANI SEVMELİ...
(YIL 1979)
TARİHİ YENİK DÜŞÜREN BİR ÜLKENİN GENÇLERİ NE YAPIYOR BÖYLE ?
NEDİR BU ÇILGINLIK ?. KİME KARŞI ?. NİÇİN ?..
KİM BÖLDÜ SİZLERİ BÖYLE GENÇLERİM ?
BU ÜLKE SİZİN, BU ÜLKE HEPİNİZİN /..
KARS'TAN, ARDAHAN'DAN ERZURUM'DAN, İZMİR'LERE, ANKARA'LARA, ADANA'LARA EDİRNE'LERE, İSTANBUL'LARA KADAR SİZİN /..
...KÜKREMİŞ BİR SEL GİBİ AKAN SAVAŞTAKİ MEHMET'İMİN YERİNDE, SİVİL MUTLU, UYGAR HALKIM GEÇİYOR GÖZLERİMİN ÖNÜNDEN /.. BU YÜREKLİ, BU GÜVEN DUYGULU BU SAYGIN İNSANLARIM, SİZE BIRAKIYORUM HER ŞEYİMİ..?
...DOLMABAHÇE ÖNÜNDEN, BİLİNMİYEN YÖNLERE UÇAN MARTILAR, ARTIK GÖRÜNMEZ OLDULAR /..

...BEDENLER ÖLÜR
FİKİRLER YAŞAR!..
...LİDERLER ÖLÜR
ESERLERİ DURUR!..
...MUSTAFA
KEMAL ÖLÜR
TÜRKİYE CUMHURİYETİ
SONSUZA DEK
PAYİDAR
KALIR!..
SON

İSTANBUL'UN İŞGÂLİ

YABANCI savaş gemileri 13 Kasım 1918 günü İstanbul limanına gelip demir attılar. Bu donanmada toplam 55 gemi bulunuyordu. Bunlardan 22'si İngiliz, 12'si Fransız, 17'si İtalyan, 4'ü Yunan bayrağı taşıyordu. İçlerinde en büyük söz ve hak sahibinin İngiltere olduğu anlaşılıyordu. Gemiler demir atar atmaz karaya asker çıkardılar. Kentin belli başlı yerlerini ve Boğaziçi'ni işgal ettiler.

Birinci Dünya Savaşı sona ermiş, kazanan bağlaşık devletlerle yenik düşen devletler arasında barış antlaşmaları imzalanmaya başlanmıştı. Osmanlı İmparatorluğu da savaştan yenik çıkmıştı. Kazanan bağlaşık devletlerden özellikle İngiltere, Fransa ve İtalya, Osmanlı İmparatorluğu'nun topraklarını aralarında paylaşmak istiyorlardı. Onlara bu fırsatı tanıyan anlaşma, Mondros'ta imzalanan silâh bırakma anlaşması oldu.

Mondros Bırakışması, 30 Ekim 1918 günü Osmanlı İmparatorluğu ile İngiltere arasında imzalanmıştı. İngiltere, kendisiyle birlikte olan devletleri atlatmış, anlaşmayı tek başına gerçekleştirmişti. Osmanlılar için ağır koşullar içeren Silâh Bırakma anlaşmasının belli başlı maddeleri şunlardı:

- Çanakkale ve İstanbul Boğazları açılacak, Boğazlardaki üsler Bağlaşık Devletlerce işgal edilecek
- Bağlaşık Devletlerin tutsaklarıyla, Ermenilerden alınan tutsaklar, İstanbul'a getirilip koşulsuz özgür bırakılacak
- Sınırların korunmasıyla iç düzenin sağlanmasında gereken askerden fazlası hemen terhis edilecek
- Tüm Osmanlı donanması Bağlaşık Devletlere teslim edilip, İzmir limanında demirli kalacak
- Bağlaşık Devletlerin güvenliğine karşı bir durum ortaya çıkarsa bu devletler önemli noktaları işgale yetkili olacak
- Bütün demiryolları ve limanlar Bağlaşık Devletlerce kullanılabilecek
- Kara, deniz ve hava güçlerine ilişkin savaş gereçleri yok edilecek
- Yurt gereksinimi dışında kalan kömür, petrol ve deniz gereçleri Bağlaşık Devletlerce Türkiye'den sağlanacak
- Bütün demiryollarını Bağlaşık Devletler subayları denetleyebilecek
- Medine, Yemen, Suriye ve Irak'taki Türk birlikleri teslim olacak
- Trablusgarp ve Bingazi limanlarıyla buralardaki Türk subayları, İtalyanlara teslim edilecek
- Türk tutsaklarını Bağlaşık Devletler alakoyacak, yalnız sivil tutsakları salacak
- Osmanlı hükümeti bağlaşıklarıyla ilişkilerini hemen kesecek
- Doğu bölgesinde bir kargaşalık çıkması durumunda Bağlaşık Devletler bu bölgeyi işgal etme hakkına sahip olacak

Görüldüğü gibi, anlaşma maddeleri, Bağlaşık Devletlere her türlü olanağı sağlıyordu. İstanbul ve Boğazlar onların denetimine geçiyor, Padişaha ve hükümete baskı yapma fırsatı veriyordu. Demiryollarının yönetimini elde ediyorlardı. Osmanlı ordusunun silâhları alınıyor, buna karşılık Bağlaşık Devletler istedikleri bölgeye asker çıkarma yetkisine kavuşuyorlardı. Nitekim anlaşmanın imzalandığı gün, Fransız generali D'Esperey Selânik'te, İngiliz amirali Caltrope Mondros'ta, İngiliz generali Allenby Suriye'de, İngiliz generali Karsel Irak'ta, İngiliz generali Thomson, Hazer Denizi kıyılarında Osmanlı topraklarını işgal etmek için hazır bekliyordu.

KISACA

12 Kasım 1943
Ünlü öykü ve roman yazarı Sadri Ertem öldü.

13 Kasım 1868
İtalyan besteci Rossini öldü.

14 Kasım 1913
İkinci Balkan Savaşı'ndan sonra Osmanlı devletiyle Yunanistan arasında Atina Antlaşması imzalandı.

14 Kasım 1946
İspanyol besteci Manuel de Falla öldü.

14 Kasım 1950
Şiirimize getirdiği yenilikle ünlü Orhan Veli Kanık öldü.

16 Kasım 1914
Ülkemize sığınan iki Alman savaş gemisinin Rus limanlarını bombalaması üzerine Osmanlı hükümeti Rusya'ya savaş açmak zorunda kaldı.

17 Kasım 1922
Son Osmanlı padişahı VI. Mehmet Vahdettin bir İngiliz savaş gemisine binerek İstanbul'dan ayrıldı.

TÜRKÇE

1. Bunların hangisi türemiş sözcüktür?
   a) Siyah
   b) Önlük
   c) Beyaz
   d) Yakam

2. Bunların hangisi "Seher yeli" söz grubunun eş anlamlısıdır?
   a) Rüzgâr esintisi
   b) Akşam rüzgârı
   c) Sabah rüzgârı
   d) Kırda esen rüzgâr

3. "Seni bildim her bilimi öğrendim", dizesinde hangi sözcük sert ünlü ile başlıyor?
   a) Seni
   b) Bildim
   c) Her
   d) Öğrendim

4. Bu sözcüklerin hangisinin anlamı, kendisini oluşturan iki sözcüğün anlamı ile ilişkili değildir?
   a) İşyeri
   b) Atatürk
   c) Ateşböceği
   d) Aslanağzı

5. "Günleri tatsızlık içinde geçiyor", cümlesinde yapım ekleri olan sözcük hangisidir?
   a) Günleri
   b) Tatsızlık
   c) İçinde
   d) Geziyor

6. Bu sözcüklerin hangisinde hem ünlü uyumu, hem ünsüz benzeşmesi vardır?
   a) İlgi
   b) Yarış
   c) Sabahtan
   d) Alıyor

7. Bunların hangisi "öldürülmek tehlikesini atlatmak" anlamına gelen bir deyimdir?
   a) Post peşinde koşmak
   b) Postu sermek
   c) Postu kurtarmak
   d) Post kavgası yapmak

8. Ölçülü ve planlı yaşamayı bu atasözlerinin hangisi öğütler?
   a) Sakla samanı gelir zamanı
   b) Ayağını yorganına göre uzat
   c) Boş çuval ayakta durmaz
   d) Çivi çıkar ama yeri kalır

9. Cümlede iş, oluş bildiren sözcüğe ne denir?
   a) Özne
   b) Nesne
   c) Tümleç
   d) Yüklem

10. "Gece İzmir'i rüyamda gördüm", cümlesinde hangi sözcük öznedir?
    a) Gece
    b) İzmir
    c) Ben
    d) Rüya

SOSYAL BİLGİLER

1. Osmanlı ülkesinde, mahkemelerin en büyük başkanına ne denirdi?
   a) Kazasker
   b) Nişancı
   c) Müftü
   d) Ulema

2. Padişahların imzasına ne denirdi?
   a) Buyruk
   b) Mühür
   c) Fetva
   d) Tuğra

3. Bugünkü Bakanlar Kurulu yerinde, Osmanlı İmparatorluğu'nda ne vardı?
   a) Zeamet
   b) Divan
   c) Meclis
   d) Sancak Beyliği

4. Osmanlı ordusundaki bu asker çeşitlerinin hangisi ulufe denilen aylığı alırdı?
   a) Kapıkulu askerleri
   b) Timarlı Sipahiler
   c) Akıncılar
   d) Hepsi

5. Bu beylerin hangisi 1277 yılında Türkçeyi devletin resmi dili olarak kabul etmiştir?
   a) Orhan Bey
   b) Karamanoğlu Mehmet Bey
   c) Osman Bey
   d) Ertuğrul Bey

6. Bu akarsulardan hangisi Suriye'den çıkar ve Türkiye'den Akdeniz'e dökülür?
   a) Fırat
   b) Dicle
   c) Asi
   d) Hiçbirisi

7. Beşparmak Dağları Kıbrıs'ın neresindedir?
   a) Doğusunda
   b) Kuzeyi ve Kuzeydoğusunda
   c) Güneyinde
   d) Batısı ve Güney Batısında

8. Bu ülkelerin hangisinin yüzölçümü daha büyüktür?
   a) Libya
   b) Irak
   c) İran
   d) Türkiye

9. Ruble hangi ülkenin para birimidir?
   a) Yugoslavya
   b) Suriye
   c) Rusya
   d) İran

10. İsrail'in resmi dilinin adı nedir?
    a) Berberice
    b) İbranice
    c) Fransızca
    d) Arapça

Tahran'dan bir görünüm

TAŞKIN AMCA

UZAY... UZAY...

UCU bucağı bulunmayan ve bilinmeyen boşluğa "uzay" diyoruz. Bu sonsuz boşluk, çok eski zamanlardan beri insanların merakını kurcalamış, bir sonu olup olmadığı, nereleri kapsadığı konusunda ilgili, ilgisiz herkesi oyalamıştır.

Sen de bunlardan birisin Tolga. Ankara'dan bana yazdığın mektupta, uzay konularıyla çok yakından ilgilendiğini, televizyonda, sinemada bu konular üzerine oturtulan tüm filmleri severek izlediğini, yine uzay üzerine yazılan tüm kitapları, dergileri buldukça merakla okuduğunu yazıyorsun ve benden bu konuda bir şeyler yazmamı istiyorsun.

Peki Tolga. Dilimin döndüğü, kalemimin kıvırdığı kadar yazayım sana uzay hakkında. Tolga'cığım, biz insanların göremediğimiz, gidemediğimiz yerlere, ülkelere, kıtalara, dünyalara karşı büyük bir merak illetimiz vardır. Uzay da bunlardan biri, belki de en önde geleni. Dediğin gibi, yazarlar, senaryocular, filmciler bu konuyu işleye işleye neredeyse gerçeğe yakın bir hale getirdiler. Beyaz camda, beyaz perdede insan aklı ve emeğiyle meydana getirilen filmlerin tümüne candan inanacağız neredeyse.. Oysa bu konuda insanoğlu, çok çalışmasına karşın bir arpa boyu yol gitmiştir. Evet, Ay'a insan ayağı basmıştır; bu, büyük bir başarı ve insanın yükselmesinde büyük bir adımdır, ama hangi sorun çözülmüş, hangi gerçeğe varılmış, hangi olumlu sonuçlar insanlığın hizmetine sunulmuştur?

Belki, Ay'dan çok şeyler öğrendik. İki süper devletin arasındaki büyük yarış nedeniyle, her edinilen bilgi tırım tırım herkeslerden saklanmakta. Ruslar bildiklerini, öğrendiklerini ve bulduklarını Amerikalılardan saklarken, Amerikalılar bu konuda bir toz tanesi ufaklığındaki bilgileri bile, elimizden kaçırırız, endişesiyle kırk bohça içinde gizlemekteler. Bize kadar gelenlerin ise, uzay bilmecesini çözecek nitelikte olmadığı kesin.

Tolga! Uzay yolculukları 1957 yılında, ilk yapay uyduların uçurulmasıyla başladı. Uzaya taşıt gönderme yöntemleri bulunmuş, bunda da başarı sağlamıştı. Bu yapay uydulardan sonra, 1961'de, ilk insanlı uzay kapsüllerinin uçurulması gerçekleştirildi. İki süper devlet birbiriyle yarışırcasına bu alanda kolları sıvadılar. Hazırlıklar o kadar ilerledi ki, insanlar yalnızca yapay uydularla dünyamızın çevresinde dolaşmaktan, bıkıp usandılar. İlk hedef olan Ay'a ayak bastıktan sonra, şimdi başka gezegenlere de inmek yolları ve hesapları üzerinde kafa patlatıyorlar. Örneğin, Mars bunların başında geliyor.

Her şeyden önce, şunu kafana yerleştir ki Tolga, uzay konuları üzerine yaratılan edebiyat, bir fantazi olmaktan öteye gidememiştir. Uçağıyla, uçan dairelerin arkasından giderken kaybolan pilotlar, dünyamızın insansız yörelerine kendi araçlarından inerek yeryüzünde dolaşan, kafaları boynuzlu, acayip yaratıklar, uzaylılar efsanesi sadece birer yakıştırmacadır. Bazılarına sorarsanız, bunların tümü gerçektir. Nasıl ki, insanın ruhu ölmeyip bir başka bedene transfer olur masalı gibi..

Hep yazarım ya, "Müsbet İlim—Olumlu Bilim" yolundan ayrılmamam, yolun olsun. Masalı bırak, kanıt, belgeyle ispatlama iste, her şeyde.

EVİNİZE GELEN
KOLEJ
LİMASOLLU NACİ
MEKTUPLA ÖĞRETİM KURUMU

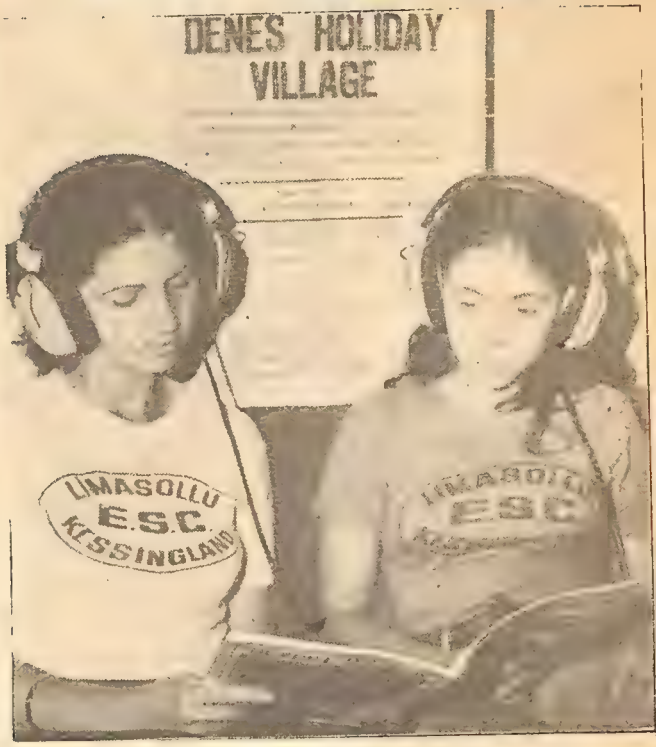

ANNELER, BABALAR
ÖĞRENCİLER!..
Kendinize veya çocuklarınıza bir yabancı dil olarak
İNGİLİZCE
kazandırmak istiyorsanız bu alanda en güçlü kuruluş
LİMASOLLU NACİ
Mektupla öğretim kurumu sizlere yardımcı olmaya hazırdır

EVİNİZDE
AUDİO – VİSUAL
SİSTEM İLE İNGİLİZCE
Siz veya çocuğunuz, dersane dersane dolaşmadan evinizde
kendi kendinize GRAPHO—ENGLISH metoduyla
bir yılda mükemmel olarak İngilizce öğrenerek
Milli Eğitimden tasdikli diploma alabilirsiniz.
Geniş bilgi için broşür isteyiniz

LİMASOLLU NACİ İstiklâl Cad. 193/2 Beyoğlu/İST.

Adım, Soyadım : .....
Ev Adresim : .....
.....

meysu

ŞANS TRENİ

'NUN BÜYÜK KAPAK ALTI OYUNU

MEYSU ŞANS TRENİ bugünlerde sizin mahalleden geçecek. Fırsatı kaçırmayın. Meysu için. Kendiniz için bisiklet, tişort, top, bedava eviniz için buzdolabı, televizyon, radyo kazanın.

Haydi şansınız bol olsun.

NASIL KAZANACAKSINIZ

Meysu kapakları içindeki harflerle aşağıdaki hediyelerden dilediğinizin adını yazın, o hediyeyi kazanın.

40	TELEVİZYON
40	BUZDOLABI
50	BİSİKLET
100	RADYO
1000	ÇAKMAK
5000	TOP

Bedava Tişort Bedava

AYRICA TEK KAPAKTA 5000 ADET TİŞORT ve YÜZBİNLERCE BEDAVA.

MATEMATİK OYUNLARI

UĞUR AKER

ÇARPMA YÖNTEMLERİ

1

Söylendiğine göre, büyükbabalarımızın büyükbabaları çarpma cetvelini pek bilmezlermiş. Gerçi, 5'e kadar olan rakamların birbirleriyle çarpımını bilen çok kişi varmış, ama 5'ten yukarı rakamların birbirleriyle çarpımı için, parmak hesabına başvururlarmış. Örneğin, yirminci yüzyıl başlarında Fransa'da bazı köylülerin aşağıdaki yöntemi uyguladığı söylenir.

8 ile 7'yi çarpacaksınız, diyelim. Sol elinizi 8'e, sağ elinizi de 7'ye ayırın. Çarpacağınız sayılardan 5 çıkarıp parmaklarınızı ona göre kıvıracak ya da yukarıda tutacaksınız. 8'den 5 çıkarsa 3 kalır; sol elinizin 3 parmağı yukarıda, kalan 2 parmağı kıvrık kalsın. 7'den 5 çıkarsa 2 kalır, sağ elinizin 2 parmağı yukarıda, 3 parmağı kıvrık kalsın. Yukarıdaki parmaklar on'lar basamağını oluşturur: 3 sol elde, 2'de sağ elde 5 parmağınız var, 50 eder. Birler basamağındaki rakamı bulmak için her iki elinizde kıvrık olan parmak sayılarını birbirleriyle çarpın. Sol elinizde 2 parmak kıvrık, sağ elinizde ise, 3 ... 2x3 — 6. Elli ile altıyı toplayın, sonuç 56'dır. (5 x 10 — 2 x 3 — 56)

Kendinizi 1889'da yaşayan bir Fransız köylüsü yerine koyun ve yukarıdaki yöntemle 9 ile 8'in çarpımını bulun.

Dokuz rakamının diğer rakamlarla çarpımı için, bir başka parmak hesabı daha var. Bu yöntem, yalnız 9 rakamı için geçerli. İki elinizi de açın ve parmaklarınızı soldan sağa 1'den 10'a kadar numaralayın. 9 rakamı ile çarpacağınız rakamın eşiti parmağınızı kıvırın, diğerleri yukarıda kalsın. Örneğin, 9 ile 6'yı çarpıyorsunuz. 6 numaralı parmak, sağ elinizin baş parmağı oluyor. Onu kıvırın. Kıvırdığınız parmağın solunda kalanlar on'lar basamağını, sağında kalanlar ise, bir'ler basamağını oluşturur. Solda 5 parmak var, 50 yapar. Sağda 4 parmak var, 4 yapar. Sonuç 54'tür.

Biraz önce, Fransız köylüsü olarak bulduğunuz 9 ile 8'in çarpımının sonucunu şimdi de bu yeni yöntemle bulun. Sonuç aynı çıkmazsa bir yerde yanlışlık yaptınız demektir. Yeniden her iki yöntemi de gözden geçirin.

2

Beş altı yüzyıl önce uzun çarpım işlemlerini ancak matematik profesörleri yapabilirdi. 1478'de yayımlanan ilk aritmetik kitabında, çarpım yöntemlerini anlatan bölümler vardı. Bu yöntemlerden biri de şöyleydi.

Örneğin, 987 ile 654'i çarpacaksınız. Sayılardan birini yukarı, diğerini, basamaklar altalta gelecek şekilde, yana yazacaksınız.

Her iki sayıdaki rakamların birbirleriyle çarpımını yazabilmek için, çizgilerle gözler ayırın. Her göze, o gözün dikey ve yatay uzantılarındaki rakamların çarpımını soldan sağa çapraz olarak yazın. (5x7 = 35 ile 9 x 4 = 36'nın yazıldığı gibi). Bu işlemi tüm gözler için yapın.

Sağ alt köşeden başlayarak sağdan sola çapraz olarak, sayıları toplayın (eldeleri unutmayın).

Sonuç 645 498 çıkacaktır.

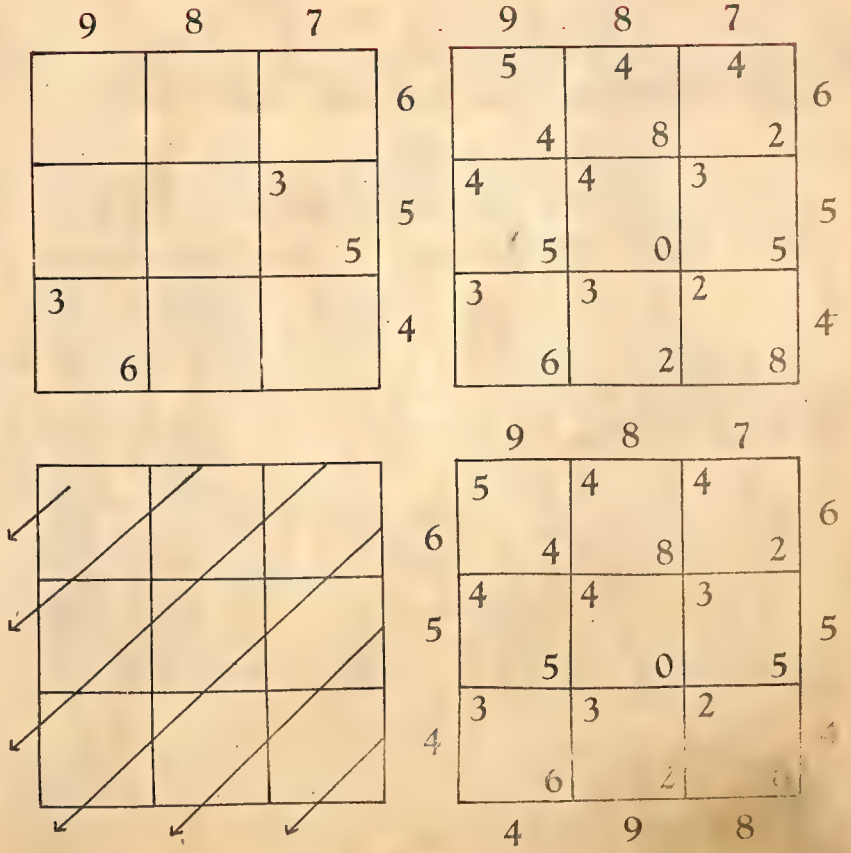

Bir de, Rus çarpımı denen bir yöntem var. Bu yöntem, yalnız tam sayılar için kullanılır, kesirli sayılar için kullanılamaz. Bu yöntem de şöyle: Çarpacağınız iki sayıyı aynı hizada birbirlerinden uzak yazın. Soldaki sayının yarısını kendi altına yazın (buçuklu çıkarsa buçuğu atın). Sağdaki sayının iki mislini ise, onun altına yazın. Bu işlemi soldaki sayı 1'le eşit oluncaya dek sürdürün. Sol dizideki çift sayıların karşısındaki sayıları silin ve sağ dizide kalan sayıları toplayın. Toplam sonucu verecektir.

TOPO'dan SEVGİLERLE

„İnsanlığın Evrimi Ansiklopedinizi derginiz Milliyet ile birlikte hazırlayan evrim'in sizler için ürettiği programlarını kıvançla sunuyorum„

Evrim MAVİ SERİ - ZEKA LABORATUARI ilkokul öğrencilerinin orta öğretime hazırlanırken yararlanacakları, tatil günlerini oynayarak değerlendirecekleri program,

Evrim İLK ADIM - PEMBE SERİ okul öncesi çağındaki çocuklar için özel hazırlanmış bir programdır.

Onar üniteden oluşan bu programlar:

- Türkiye'de ilk kez Uzmanlar Kurullarınca hazırlanmış ve Milli Eğitim Bakanlığınca da onaylanmıştır.
- Sizlerin zeka ve yeteneklerinizi geliştirmek için hazırlanmıştır.
- Bu ünitelerle oynarken eğlenecek, eğlenirken öğreneceksiniz.
- Okulda ve tatil dönemlerinizde en iyi arkadaşınız **evrim** olacaktır.

evrim
bilimsel eğitim araçları anonim şirketi
Dumen Sok Dumen Apt 3/8 Gumussuyu - İSTANBUL Tel 45 62 40 - 44 12 45

MAVİ ve PEMBE seriler hakkında ayrıntılı bilgi istiyorum.
ADI, SOYADI:
ADRESİ:

ÇOK SAYIDA ÇİNLİ, EMEĞİ UCUZ OLDUĞU İÇİN, DEMİRYOLU YAPIMINDA ÇALIŞTIRILMAK ÜZERE AMERİKA'YA GETİRİLMİŞTİ. BU YENİ GÖÇMENLER, DÜPEDÜZ DOĞULU OLDUKLARI HALDE, VAHŞİ BATI'NIN TARİHİNE KATKIDA BULUNMAYA BAŞLAMAKTA GECİKMİŞLERDİ...

SAYGIDEĞER YABANCI BU KENDİNİ BİLMEZ BENDENİZİN AĞIR CÜRETİNİ BAĞIŞLAYIP NOTİNG GUIÇ'A NE KADAR ZAMANDA VARABİLECEĞİNİ SÖYLEMEK LÜTFUNDA BULUNUR MUYDU ACABA?

NASIL GİDECEĞİNİZE BAĞLI; ARABAYLA MI, YÜRÜYEREK Mİ?

HEM ÖYLE, HEM ÖĞLE SAYGIDEĞER YABANCI.

!

EYVAH, BU ADET YAYGINLAŞIRSA AT KARDEŞLERİMİN ÇOĞU İŞSİZ KALACAK DEMEKTİR.

BU DÖRDÜNÜ GÜZELCE HAPSE ATTIKTAN SONRA NOTING GULÇ'A GİDİP BİZİM ÇİNLİ'NİN NE YAPTIĞINA BAKARIZ DÜLDÜL.
. . . .
GENE DE İYİ BİR FİKİRDİ BU BECO!
HEM DE HEMEN!..
TANIDI BİZİ.
CANIMIZ ÇIKMIŞTI BU SAKALLARI BIRAKANA KADAR!

BİRKAÇ GÜN SONRA NOTING GULÇ'TA...
BAK SEN ŞU İŞE..!
SALOON
ÇONG YEN-Lİ ÇİN LOKANTASI

EVET SAYGIDEĞER YABANCI. YILLAR YILI DEMİRYOLU İŞİNDE ÇALIŞTIKTAN SONRA ÇONG YEN Lİ, NAÇİZ BİRİKİMLERİYLE ŞU KÜÇÜK YERİ SATIN ALDI...

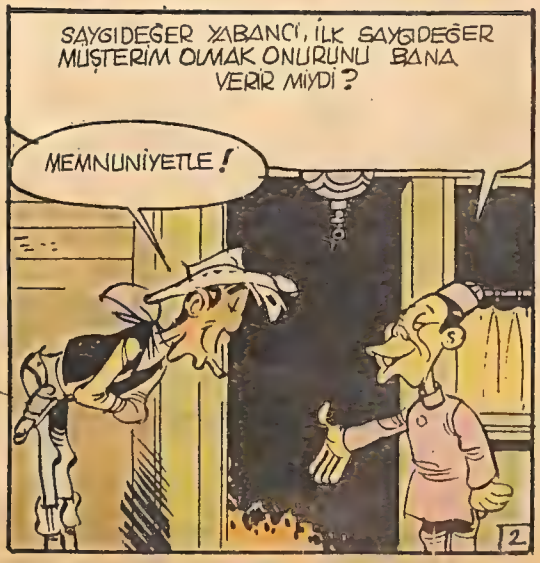
SAYGIDEĞER YABANCI, İLK SAYGIDEĞER MÜŞTERİM OLMAK ONURUNU BANA VERİR MİYDİ?
MEMNUNİYETLE!
2

DEVAM EDECEK

Bilmece Bulmaca

Yanıtlar 64. sayfada

Noktalı yerleri boyayalım bakalım ortaya ne çıkacak.

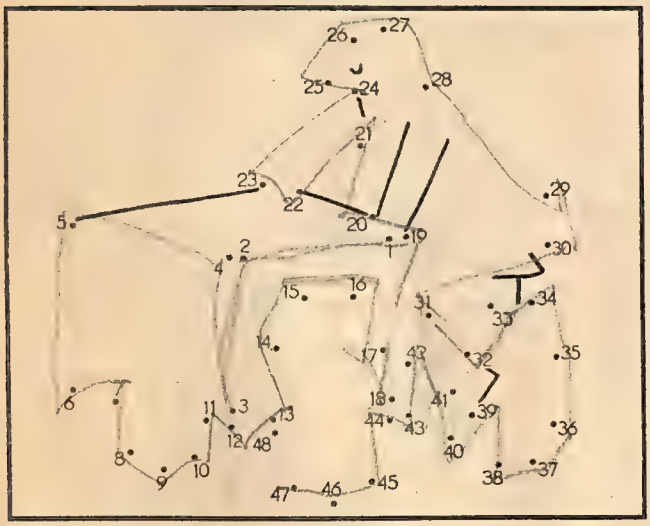

Noktaları birleştirelim. Bakalım ortaya ne çıkacak?

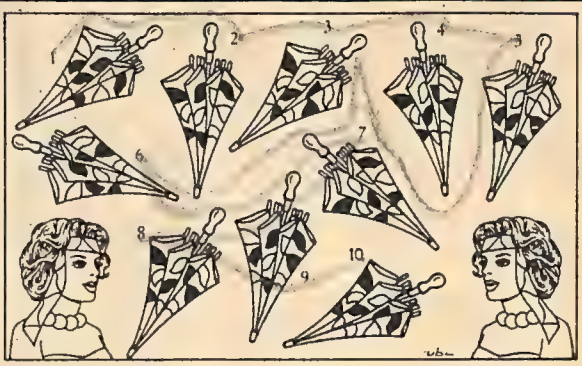

ŞEMSİYELER: Yukarıdaki şemsiyelerden ikisi birbirinin eşi. Acaba onları bulabilir misiniz?

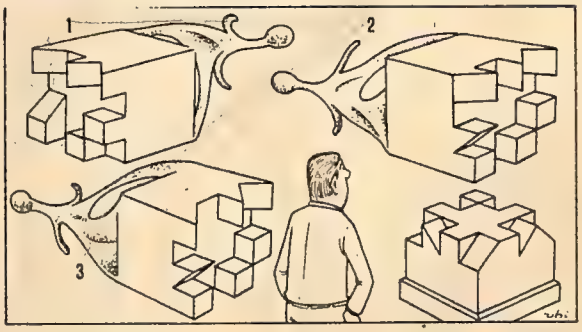

TEMEL: Resimdeki üç parçadan acaba hangisi sağ alt köşedeki temele oturacak?

8 FARK

Aşağıda iki resim görüyorsunuz. İlk bakışta ikisi de birbirinin aynı, öyle değil mi? Ama dikkatle bakarsanız arada tam sekiz fark bulacaksınız. Resimler bizden, bulması sizden.

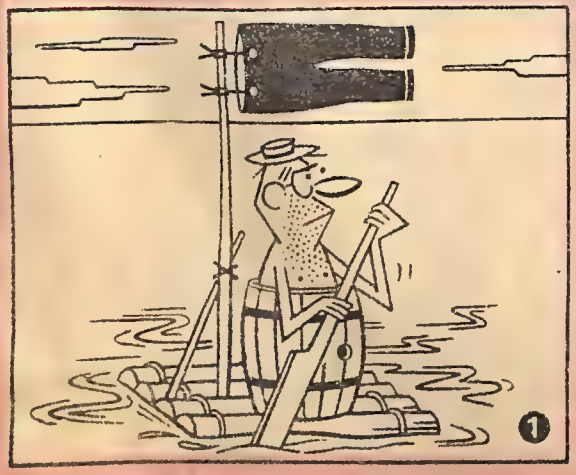

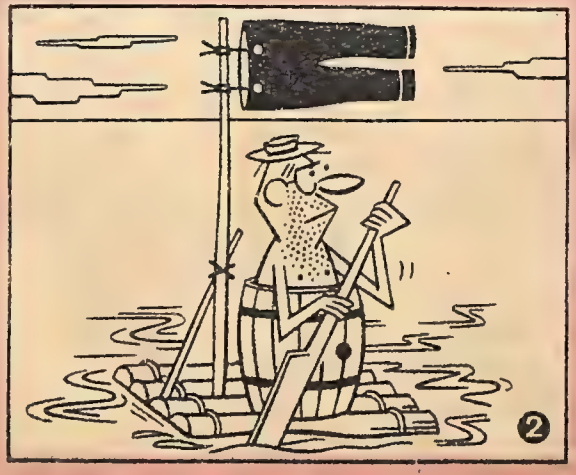

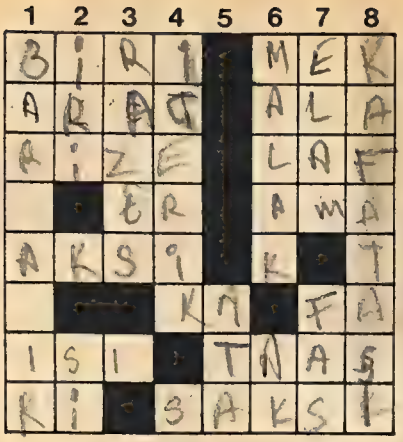

SOLDAN SAĞA: (1) Toplanıp yığılmak. (2) Bir iş yapmaya yarayan aygıt — Karışık renkli. (3) Karadeniz kıyısında bir ilimiz — Söz. (4) Asker — Gözleri görmeyen. (5) Ters, karşıt. (6) (tersi) Beyaz — Bir nota (7) Sıcaklık — (tersi) Zaman gösteren alet. (8) Bir bağlaç — İçinde çiçek yetiştirilen kap.

YUKARIDAN AŞAĞIYA: (1) Bir tür incir. (2) Olağandan fazla gelişmiş — Bir nota. (3) (tersi) Roma Uygarlığının ünlü imparatorlarından biri. (4) Sözlü ya da yazılı anlatımın içinde bulunan şey (5) Dede, baba. (6) Manda yavrusu — Beyaz. (7) Tarihte bir devlet — Kuzey Afrika'da bir ülke. (8) Omurgalılarda başın içinde beyin bulunan kemik bölümü.

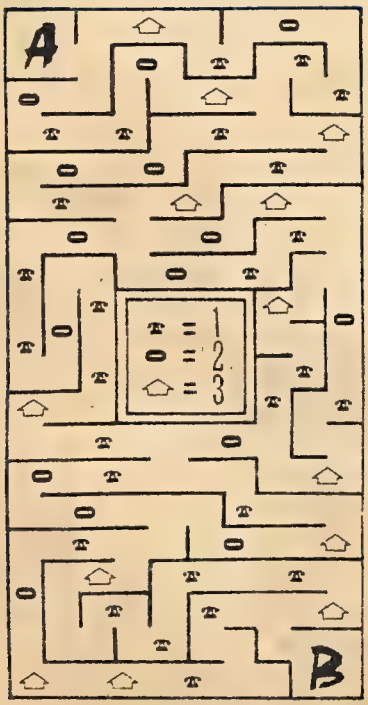

LABİRENT: A'dan B'ye giden öyle bir yol bulalım ki, bu yolun üstündeki şekilleri topladığımızda tam 40 puanımız olsun!

POLİS DOSYASI

Komiser acaba adamın katil olduğunu nasıl anladı?..

İKİ RESİM

Yandaki iki resimde, bazı şekiller yer değiştirmiş. Acaba onları bulabilir misiniz?

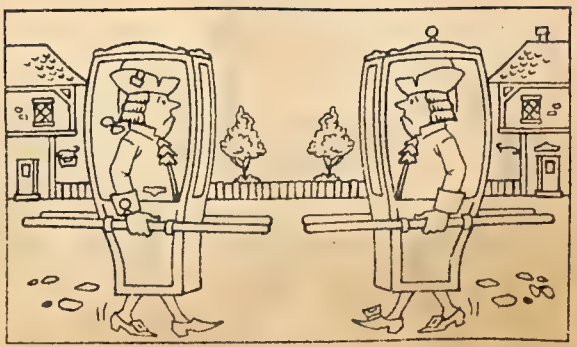

KÜÇÜKLERE BAKARKEN...

Baş tarafı 8'ci sayfada

larınız ödüllendirilecek...

Sonunda bizler yine bildiklerimizi okuyacağız. Biliyorum bütün bunlardan sizler çok şey öğreneceksiniz, bilginiz, görgünüz artacak. Ama bizler? Bizler ne ders alacağız bütün bu yapılacak olanlardan? Sadece karşınıza geçip günah çıkarmış olacağız. O kadar... Soruyorsunuz biliyorum: Peki ne yapılmalıdır? Nasıl yapılmalıdır? diye. Bilemiyorum ki.. Bilebilseydim, sizlere onları anlatırdım. Biliyorum, biliyorum da... Bilemiyorum işte...

Bugüne değin siz beni dinlediniz, izlediniz, gözlediniz: Saçımın biçimine, seçtiğim renklere, pantalonumun ütülü mü ütüsüz mü olduğuna, dersi anlatırken mimiklerime, ses tonuma, yazış biçimime, yürürken nasıl bir tavır takındığıma, yaramazlığınız karşısında gösterdiğim tepkiye, ya da hoşgörüye... hepsine hepsine baktınız. Kiminiz beni taklit etmeye kalktınız, kiminiz eleştirdiniz, kiminiz de umursamazlıktan geldiniz. Ben sizlere bir şeyler öğretmek için çırpınırken, sizler isteyerek ya da istemeyerek kırık not aldığınızda kızdınız, ağladınız, iyi not aldığınızda sevindiniz, teşekkür ettiniz...

Bugünden böyle, ben sizi daha değişik bir amaçla ve yöntemle izlemeye koyulacağım. Sizin hiç su katılmamış, sevgi dolu, insanlık yüklü yapıp-etmelerinize bakacağım, kendimi sizlerin yerine koyup aynı duyarlığı, aynı ciddiyeti, aynı insancıllığı gösterip gösteremediğimi anlamaya çalışacağım. Yani anlıyacağınız sizleri kendime örnek alacağım. Çünkü gerçek sevgi sizde, gerçek umut sizde, gerçek mutluluk sizde, gerçek insanlık sizde.. (Ama unutmayın sapmalarınızı gördüğümde de yerine göre insaflı, yerine göre insafsız bir biçimde sizi eleştireceğim de.)

Evet sevgili küçüklerim, diyeceğim özet olarak şu; sizin aracılığınızla büyüklerimize, biz büyüklere: "Gerçek, çocuklardadır, onların dünyasındadır; kendi kararmış, karartılmış dünyanızdan bir parça ayrılın da şu küçüklerin dünyasına bir bakın, bakın da gerçeğin ne olduğunu ne olmadığını, sevginin ne olduğunu ne olmadığını, insanlığın ne olduğunu ne olmadığını görün!" demeye getiriyorum sözü. Önümüzde günler var, aylar var, yıllar var.. Görelim bakalım, bizler, sizler için insanca - hakça bir düzen kurabilecek miyiz? Sizlere güzel bir dünya bırakabilecek miyiz?..

MEKTUP ARKADAŞI

Türkiye'nin her yöresinden yeni arkadaşlar edinmek ister misiniz? Bize adınızı, adresinizi, nelerle ilgilendiğinizi kısaca yazın. Bu köşede yayımlayalım.

- **MİHRİBAN KOROKLUOĞLU:** Yaşım 16. Para, pul ve anahtar biriktiririm. Müzik dinlemeyi, kitap okumayı severim. Yazışmak istiyorum.
  Adres: Tunus Cad. 52/3 Kavaklıdere – ANKARA
- **MUSTAFA UCAN:** Yaşım 14. Kitap okumayı, resim yapmayı çok severim. Türkiye'den arkadaşlarla yazışmak istiyorum.
  Adres: 8313 Vilsbiburg Rombach S.tr. 42 DEUTSCHLAND
- **SEZA CURA:** Yaşım 9. Kart biriktiririm. Boş zamanlarımda radyo dinler, kedimize ve kanaryamıza bakarım. Yazışmak istiyorum.
  Adres: Ali Nazmağa Sok No: 20 Kadıköy – İSTANBUL
- **ERHAN KILINÇ:** Yaşım 13. Ortaokul öğrencisiyim. Boş zamanlarımda sporla ilgilenir, müzik dinler, resim yaparım. Yazışmak istiyorum.
  Adres: Çarşı içi Şafak Berberi Ercan Kılınç eliyle Gökçebey – ZONGULDAK
- **ÖZLEM YAKIŞIK:** Yaşım 11. Yüzmeyi, volcybol ve basketbol oynamayı çok severim. Pul ve kart biriktiririm. Yazışmak istiyorum.
  Adres: Şekerhoca Mah. Kocaoğlu Sok. Beysel Ap. D. 15 BURSA
- **SEDAT BÜLBÜL:** Yaşım 14. Spor yapmayı, kitap okumayı ve gezmeyi severim. Yazışmak istiyorum.
  Adres: Belediye Hanı No: 154 GAZİANTEP
- **ESRA ŞEN:** Yaşım 13. Ortaokul öğrencisiyim. Spor yapmayı, müzik dinlemeyi severim. Yaşıtlarımla yazışmak istiyorum.
  Adres: Çınarlı Mah. 129. Sok. Gül Ap. No: 9 ADANA
- **HÜSEYİN GÜNERHAN:** Yaşım 13. Kart ve pul biriktiririm. Volcybol oynamayı, müzik dinlemeyi severim. Yazışacağım.
  Adres: İnönü Cad. Tülay Ap. 751 D.9 Poligon – İZMİR
- **GÖKÇEN SOBACI:** Yaşım 12. Müzik dinlemeyi, tenis oynamayı, yüzmeyi çok severim. Dergi okuru arkadaşlarla yazışmak istiyorum.
  Adres: Halitpaşa Cad. Hedef Sok. No: 22 Gaziosmanpaşa – İSTANBUL
- **GÖKHAN ŞİMŞEK:** Yaşım 15. Spor yapmayı, gezmeyi, müzik dinlemeyi severim. Yaşıtlarımla yazışmak istiyorum.
  Adres: İskenderpaşa Mah. Değnekçi Sok. No: 3 D. 3 Fatih – İSTANBUL
- **İDİL NOYAN:** Yaşım 13. Ortaokul öğrencisiyim. Balc yapıyorum. Yazışmak istiyorum.
  Adres: Acıbadem Askeri Sanatoryum Yolu Barış Sok No: 1 Kadıköy – İSTANBUL
- **ATILHAN ÖZCAN:** Yaşım 14. Bisiklete binmeyi resim yapmayı, yüzmeyi severim. Yazışmak istiyorum.
  Adres: Meydanbaşı Erdemir Cad. 75/5 K.D.Z. EREĞLİ
- **MUKADDER ÖZCAN:** Yaşım 16. Resim yapmayı, müzik dinlemeyi severim. Yaşıtlarımla yazışmak istiyorum.
  Adres: Meydanbaşı Erdemir Cad. 75/5 K.D.Z. EREĞLİ
- **GÖKSEL UYAR:** Yaşım 14. Boş zamanlarımda spor yapar, kitap okurum. Pul ve sigara kutusu biriktiririm. Yazışmak istiyorum.
  Adres: Yenidoğan Mah. Güz Sok. No: 58 ADAPAZARI
- **SEVİN AKYOL:** Yaşım 14. Müzik dinlemeyi, gezmeyi, satranç oynamayı severim. Yazışmak istiyorum.
  Adres: Çarşı İçi No: 369 Tavşancıl – HEREKE

YANITLAR

- 8 FARK: (1) Soldaki bulutun alt çizgisi. (2) Adamın elindeki küreğin çizgisi. (3) Sol alt köşedeki su dalgası. (4) Pantalonun alttaki parçası. (5) Sağ alttaki dalga. (6) Adamın sol elinin parmakları. (7) Bayrak direği ile küçük direğin arasındaki çizgiler. (8) Fıçının deliği.
- ŞEMSİYELER: 4 ve 8 numaralı şemsiyeler.
- TEMEL: 3 numaralı şekil.
- KARE BULMACA: Soldan Sağa: (1) Birikmek. (2) Araç–Ala. (3) Rize–Laf. (4) Er–Ama. (5) Aksi. (6) Ka–Fa. (7) Isı – Taas. (8) Ki–Saksı.
  Yukarıdan aşağıya: (1) Bardacık. (2) İri – Si. (3) Razes. (4) İçerik. (5) Ata. (6) Malak – Ak. (7) Elam – Fas. (8) Kafatası.
- İKİ RESİM: Kol düğmesi, şapkadaki şerit, tabela, saç kurdelası, cep, tahtırevanın tepesi, evin bacası, ayakkabı tokası, yerdeki taşlar, kapının üstü.
- POLİS DOSYASI: Adam, katilin tabancasını yere atıp kaçtığını söylemişti. Ama tabancayı öyle bir yere koymuştu ki, kaçan bir adamın silahını öyle yere atamayacağı açıktı. Komiser de bu küçük ayrıntıyı gözden kaçırmadı..

OKURDAN OKURA

Bu sizin sayfanız... Şiirlerinizi, yazılarınızı, resimlerinizi ve kendi fotoğraflarınızı bekliyoruz.

BU YIL BİZİM YILIMIZ

Koşun çocuklar koşun
Bu yıl bizim yılımız
Coşun çocuklar coşun
Bu yıl bizim yılımız

Gülleriyiz bu dünyanın
Eğleniriz, coşarız
Büyükleriyiz yarının
Kardeşliğe koşarız.

Barış dolu bir dünyadır
En büyük emelimiz
Savaş sözünü unutmaktır
En büyük dileğimiz

Çalsın davullar
Söylensin türküler
Oynasın efeler
Bu yıl bizim yılımız

AYŞEN KULA

OKULUMUZ

Okulumuz açılınca
Okulun yolunu tutarım
Her gün bilgimi
Biraz olsun arttırırım

Çalışırım çabalarım
Dersimi çalışırım
Okulda başarılı
Olmaya çalışırım

Okul bizi cahaletten
Karanlıktan kurtarır
Bizi doğru, iyi yola
Götürmeye çalışır

İBRAHİM GÖRÜCÜ

SAĞLIK

Sağlığımıza bakmalı
Mikroplarla savaşmalı
Aşılara kavuşmalı
Sağlığın yolunu tutmalı

Sağlıktan korunmayan
Mikropla savaşmayan
Aşılar yaptırmayan
Hastalıktan kurtulamaz

TİMUÇİN TORMAÇ

ORMANLAR

Bir orman gördüm
Baştanbaşa yanıyordu
Bir orman gördüm
Kuşlar cıvıldıyordu

Ormanları yakmamalıyız
Bir ağaçtan neler yapılmaz
Mobilya, kâğıt, kalem
Daha neler, neler

ÖZDEN ATASAVUN

ANNEME

Beni sütünle büyüttün
Teşekkür ederim anne
Ninnilerinle uyuttun
Teşekkür ederim anne

Söküğümü sen yamadın
Sen gözetip sen kolladın
Kalbimde yazılı adın
Teşekkür ederim anne

ÇİĞDEM MADEN

MÜMKÜN DEĞİL

Acı olmasın derler
Olmaz olur mu söyle
Mutlu olalım derler
Bu da mümkün mü söyle

Mutluluk artık bir laf
Acı aldı yerini
Herkes keder içinde
Mutlu olunur mu, söyle

ELVAN ARLIHAN

BABAM

Babam evin reisi
Ben de onun delisi
Öper, sever, koklarım
Var mı babam gibisi

CANAN BAYAZIT

İLKÖĞRETİMİN ÖNEMİ

Cahil kalma oku, yaz
Ey arkadaş, ey yurttaş
Cahili kimse sevmez
Okuyana ne denmez

Hasta adam, derlerdi
Hep alay ederlerdi
Atatürk yurda sanki
Bir güneş gibi doğdu

Düşmanları ağlattı
Hep bozguna uğrattı
Cumhuriyeti o kurdu
Alfabeyi o öğretti

ENDER AYDOĞAN

Resim : GÜLÜM ŞUMNU

YAZISIZ

KISACA

ESKİMOLAR: Evlerini rüzgârla sıkıştırılmış kar bloklarından yaparlar. Bu evlere Kar Evi (iglo) denir. Kar kolayca kesilebilir. Yan duvarlar dikdörtgen bloklardan oluşur. Kama biçimindeki bloklar da, tavan yapımında kullanılır. Pencereler için, buz tabakalarından yararlanılır.

DOĞAL GAZ: Doğal gaz, dünyanın bir çok bölgesinde yaygın bir enerji kaynağı olarak kullanılır.

GÖKGÜRÜLTÜSÜ: Şiddetli elektrik akımının havada oluşturduğu ani ısınmanın bir sonucudur.

ENLEM VE BOYLAM: Enlemler doğu batı doğrultusunda, boylamlar ise, kuzey güney doğrultusunda uzanır. Dünya yüzeyi bu çizgilerin birleşmesiyle karelere bölünmüş olur. Boylamların başlangıç noktası olan Greenwich boylamı, tüm ülkelerce saatlerin düzenlenme noktası olarak onaylanmıştır.

Uluslararası tarih çizgisinin batısında kalan yerlerde zaman, bu çizginin doğusunda kalan yerlerdeki zamandan, 24 saat ileridir.

DÜNYANIN YAPISI: Dünyanın iç yapısını ve 12 900 kilometre olan çapının yarısını, nikel ve demirden oluşan sıvı çekirdek kaplar. Merkezindeki basınç çok fazla olduğundan, ortada katı bir çekirdek vardır. Kılıf denilen bölümde, yeşilimsi renkli peridotit cinsi kayalar yer alır. Bu bölümün üst yüzeyinde, dış tabakalar yüzerler. Deniz dipleri ve kıtalar, tabakalar üzerinde yer alırlar.

FIKRALAR

AYRICALIK

Hocayı bir gün Timur'un huzuruna çıkarmışlar. Aralarında tam iki metre uzaklık varmış. Timur birden sormuş:

— Söyle bakalım Hoca, eşekle senin aranda ne ayrıcalık vardır?

— Tam iki metre efendimiz!

DİŞÇİDE

— Bir dişi kaça çekiyorsunuz?

— 200 lira.

— Olur şey değil... Bir dakika sürmeyen bir iş için bu kadar para istenir mi?

— Bana göre hava hoş. Siz istedikten sonra, dişinizi daha uzun zamanda da çekebilirim.

BORÇ

Bir toplulukta biri Bektaşi'ye sorar:

— Erenler borcunuz var mı?

— Bakkala borcum var.

— Onu sormuyorum. Namaz borcunuz var mı?

— O borcu Tanrı sorulabilir. Size öteki borçlarımı sormak yakışır.

AÇIK ARTIRMA

Adamın biri, bir toplulukta içinde 1000 lira bulunan cüzdanını yitirmişti. Yüksek sesle bağırmağa başladı.

— Arkadaşlar, içinde 1000 lira bulunan cüzdanımı kaybettim. Bulup bana getirene 100 lira vereceğim.

Topluluktan biri hemen yanıt verdi:

— Bana getirirseniz, 250 lira veririm.

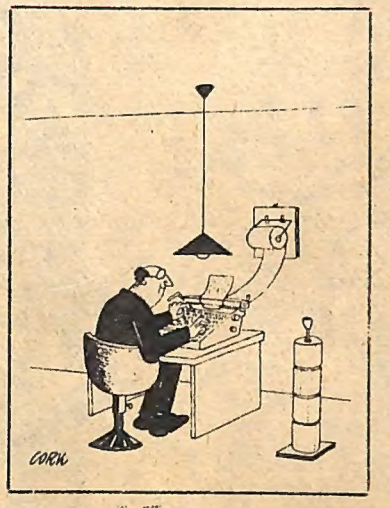

YAZISIZ

ÜLKÜ TAMER

NE BİLİYORUM?

İlkokul öğrencileri için 1500 test sorusu ve açıklamalı cevaplar

Çok yararlanacağınızı sandığımız bu kitapta, soruların cevaplarını sadece "Doğru" ya da "Yanlış" olarak bulmayacaksınız; yanlışsa neden yanlış olduğunu da açıklamalarla öğreneceksiniz. Türkçe-Dilbilgisi, Sosyal Bilgiler, Matematik, Fen ve Tabiat derslerindeki konuları içeren ve ünitelere göre hazırlanmış bu kitabı yıl boyunca elinizden düşüremeyeceğinize inanıyoruz.

Milliyet YAYINLARI

YARDIMCI KİTAPLAR

Pamukbank Çocuk Sineması

yeni yeni filmlerle Edirne'den Kars'a

tüm yurtta...

Çocuklar!..
Okullarla birlikte perdelerini açan Pamukbank Çocuk Sineması, hizmetini giderek yaygınlaştırıyor.
Edirne'den Kars'a tüm yurtta sinema sayısını sizler için çoğaltıyor.
Ve her sinemada ayrı bir film şöleni sunuyor: Miki'lerle, renk renk müzikaller ve belgesellerle.
Üstelik bedava.

Çocuklar!..
Pamukbank Çocuk Sineması'nın Kasım/1979 programı yandadır.
Kesip odanızın bir köşesine yapıştırın.
Hafta sonlarını Pamukbank Çocuk Sineması'nda değerlendirin.

Genç PAMUKBANK
"iyi bankadır"

Ücretsiz davetiyelerinizi, programda belirtilen il ve ilçelerdeki tüm Pamukbank Şubelerinden alabilirsiniz.
Atatürk'ün ölüm yıldönümü nedeniyle 10 Kasım'da gösteri yapılmayacaktır.

PAMUKBANK ÇOCUK SİNEMASI
KASIM/1979 PROGRAMI

İLİ-İLÇESİ	SİNEMA	GÖSTERİ TARİHLERİ
İstanbul		
Suadiye	ATLANTİK	3, 10, 17, 24
Kadıköy	SÜREYYA	4, 11, 18, 25
Şişli	GAZİ	3, 10, 17, 24
Bakırköy	SİNEMA 74	4, 11, 18, 25
Aksaray	YILDIZ	3, 10, 17, 24
İzmir		
Tepecik	ÜLKÜ	3, 10, 17, 24
Alsancak	İZMİR	4, 11, 18, 25
Ankara		
Kavaklıdere	AKÜN	4, 11, 18, 25
Adana		
Atatürk Cad.	ARI	3, 10, 17, 24
Çorlu		3, 4,
Tekirdağ		10, 11,
Uzunköprü		17, 18,
Keşan		24, 25
Zonguldak		3, 4,
Düzce		10, 11,
Bartın		17, 18,
Ereğli		24, 25
Çorum		3, 4,
Çankırı		10, 11,
Samsun		17, 18,
Ordu		24, 25
Trabzon		3, 4,
Rize		10, 11,
Kars		17, 18,
Elazığ		24, 25
G. Antep		3, 4, 10, 11,
Antakya		17, 18, 24, 25
Osmaniye		10, 11,
Ceyhan		17, 18,
İmamoğlu		24, 25